

پنج شنبه ۸ مرداد ۱۴۰۵ - ۱۵ صفر ۱۴۴۸ - ۳۰ جولای ۲۰۲۶

www.nasimnews.com

روزنامه صبح ایران

تورم ۱۱۱ درصدی مردم را به سمساری ها فرستاد

جهیزیه هم دست دوم شد

در صفحه ۲

لغو ممنوعیت یا سوءبرداشت؟

روایت جهاد کشاورزی از ابلاغیه جنجالی واردات برنج

در صفحه ۲

بحران گاز پشت درهای زمستان؛

چرا هنوز درگیر ناترازی گاز هستیم؟

در صفحه ۲

مهمترین رکوردهای گرمایی

تابستان ۲۰۲۶/ فناوری زمین

را داغ تر کرد

در صفحه ۲

در صفحه ۸

جبران مهمات آمریکایی ها

تا ۲۰۳۰ طول میکشد

رشد سهام شرکتهای نظامی

در صفحه ۲

چشم انداز بازار مسکن در

ماه های آینده/ افزایش بیش

از ۲ برابری قیمت ساخت

گزارش

قانون آموزش و پرورش اجباری ۸۳ ساله شد

آموزش رایگان در سایه هزینه های پنهان؛ مسیر پرفراز و نشیب توسعه آموزشی در ایران

ششم مرداد، یادآور تصویب قانون آموزش و پرورش اجباری و رایگان در سال ۱۳۳۲ است؛ قانونی که با هدف تضمین حق آموزش برای همه کودکان ایرانی به تصویب رسید و سنگ

گسترش سوادآموزی در کشور را بنا نهاد و علی رغم دستاوردهای گسترده، وجود مشکلاتی چون بازماندگان از تحصیل، هزینه های تحصیل، مدارس خاص، کیفیت آموزش، کمبود امکانات و ... تحقق کامل این حق قانونی را با موانعی روبه‌رو کرده است.

به گزارش ایسنا، آموزش یکی از بنیادی ترین حقوق شهروندی و از مهم ترین ابزارهای توسعه هر جامعه به شمار می‌رود. در چنین چارچوبی، ششم مرداد یادآور تصویب قانونی است که برای نخستین بار دولت را موظف کرد آموزش ابتدایی را به صورت اجباری و رایگان برای همه کودکان فراهم کند. هرچند از تصویب این قانون بیش از هشت دهه می‌گذرد، اما بررسی مسیر طی شده نشان می‌دهد نظام آموزشی ایران در کنار موفقیت‌هایی همچون افزایش نرخ باسوادی، توسعه مدارس و گسترش دسترسی به آموزش، همچنان با چالش‌هایی روبه‌رو است که تحقق کامل اهداف این قانون را نیازمند سیاست‌گذاری و سرمایه‌گذاری مستمر می‌کند.

قانون آموزش و پرورش اجباری و رایگان نقطه عطفی در تاریخ نظام آموزشی ایران محسوب می‌شود که هدف اصلی آن، فراهم کردن فرصت برابر برای تحصیل همه کودکان و کاهش پی‌سوادی در جامعه بود؛ اقدامی که در سال‌های بعد زمینه‌ساز توسعه مدارس، افزایش پوشش تحصیلی و ارتقای سطح سواد عمومی شد.

پس از پیروزی انقلاب اسلامی نیز اصل سی‌ام قانون اساسی بر حق آموزش رایگان تأکید کرد و دولت را موظف دانست وسایل آموزش و پرورش

رایگان را برای همه ملت تا پایان دوره متوسطه فراهم کند. در دهه های گذشته نیز توسعه فضاهای آموزشی، گسترش مدارس در مناطق محروم، نهضت سوادآموزی و افزایش دسترسی دانش‌آموزان به آموزش از مهم‌ترین اقدامات در این حوزه بوده است. با این حال، کارشناسان معتقدند تحقق آموزش رایگان تنها به حذف شهریه مدارس دولتی محدود نمی‌شود. هزینه تهیه کتاب‌های کمک آموزشی، سرویس ایاب و دهاب، پوشاک، لوازم التحریر و کلاس‌های آموزشی، فشار اقتصادی قابل توجهی بر بسیاری از خانواده‌ها وارد می‌کند و در برخی مناطق، دسترسی برابر به آموزش باکیفیت همچنان با چالش همراه است.

از سوی دیگر، عدالت آموزشی امروز بیش از هر زمان دیگری به موضوعی کلیدی تبدیل شده است. تفاوت امکانات آموزشی میان مناطق پرخوردار و کمتر برخوردار، دسترسی نابرابر به فناوری‌های آموزشی، کمبود نیروی انسانی در برخی استان‌ها و ضرورت نوسازی مدارس، از جمله سائلاتی است که همچنان در دستور کار مسئولان قرار دارد.

در سال‌های اخیر نیز آموزش و پرورش با اجرای طرح‌هایی مانند توسعه مدارس، جذب معلمان، ارتقای کیفیت آموزش، هوشمندسازی مدارس و برنامه ریزی برای کاهش محرومیت آموزشی تلاش کرده است فاصله موجود را کاهش دهد؛ با این حال، تحقق کامل اهداف قانون مصوب ششم مرداد ۱۳۳۲ همچنان نیازمند تأمین منابع پایدار، افزایش کیفیت آموزشی و ایجاد فرصت‌های برابر برای همه دانش‌آموزان است.

اجباری شدن آموزش ابتدایی در سال ۱۳۹۰

اکنون در ۸۳مین سالگرد تصویب این قانون، محمد حسنی، پژوهشگر حوزه آموزش و پرورش، در گفت‌وگو با ایسنا، درباره روند شکل‌گیری آموزش و پرورش اجباری در ایران اظهار کرد: نخستین قانون آموزش و پرورش کشور با قانون اساسی معارف "در سال ۱۲۹۰ به تصویب رسید که بر اساس یکی از مواد آن، آموزش ابتدایی اجباری اعلام شد، اما این موضوع در عمل تنها در حد یک قانون باقی ماند، زیرا ملزومات اجرایی آن فراهم نبود و کشور از نظر امکانات و منابع مالی در شرایطی قرار نداشت که بتواند هزینه‌های آموزش همگانی را تأمین کند.

وی افزود: پیش از آن، آموزش و پرورش مدرسه‌ای عمدتاً در اختیار اشخاص و انجمن‌های خیریه بود؛ از جمله انجمن معارف ایران که نقش مهمی در توسعه آموزش و پرورش داشت، اما این انجمن بعدها به دلایلی منحل شد و وظایف آن به دولت واگذار شد. از آن زمان، دولت‌ها متولی آموزش عمومی شدند. هرچند قانون اساسی معارف نیز در همان دوره تصویب شد، اما دولت باید زیرساخت‌هایی همچون تأمین معلم، منابع آموزشی و امکانات لازم را فراهم می‌کرد تا امکان اجرای آموزش اجباری فراهم شود.

پژوهشگر حوزه آموزش و پرورش ادامه داد: در سال ۱۳۳۲ وزیر وقت، قانون آموزش و پرورش رایگان را به مجلس برد و این قانون به تصویب رسید، اما همچنان کشور با کمبود بودجه مواجه بود و بسیاری از مسئولان و نمایندگان نسبت به امکان اجرای آن تردید داشتند.

ایجاد مدارس غیردولتی در سال ۱۳۳۵

حسنی با اشاره به تحولات بعدی نظام آموزشی گفت: در سال ۱۳۳۵ مجلس شورای ملی و مجلس سنا تصویب کردند که دولت افراد متدین، خوش سابقه و دارای تجربه، اجازه تأسیس مدارس خصوصی چهارکلاس را بدهد. پس از آن بین‌نامه‌های مربوط، تدوین و تکمیل

حمله به شناور ایرانی در خزر؛ اهداف اوکراین از گسترش دامنه درگیری چیست؟

ص ۸

نیکزاد: افزایش قیمت بنزین منتفی است

در صفحه ۸

تراستی ها چگونه بازار ارز

ایران را به گروگان گرفتند؟

در صفحه ۸

راهبرد دریایی هند؛

مهار چین یا ورود

به رقابت فرسایشی؟

همزمان با تشدید رقابت‌های ژئوپلیتیکی در منطقه هند و اقیانوسیه، دهلی‌نو با بازتعریف

راهبرد دریایی خود در تلاش است ضمن مهار نفوذ رو به گسترش چین، امنیت مسیرهای انرژی و تجارت دریایی خود را تقویت کند؛ راهبردی که بر توسعه توان دریایی، گسترش همکاری‌های دفاعی با شرکای منطقه‌ای و افزایش حضور در آبراه‌های راهبردی استوار است. منطقه اقیانوس هند در سال‌های اخیر به یکی از مهم‌ترین عرصه‌های رقابت قدرت های بزرگ تبدیل شده است؛ جایی که به گفته تحلیلگران، فضای مانور هند تحت تأثیر جنگ آمریکا علیه ایران، حضور فزاینده چین در اقیانوس هند، همکاری‌های نظامی پکن و اسلام آباد و پیامدهای امنیتی هرگونه اختلال در تنگه هرمز قرار گرفته است.

اندیشکده سی‌ای اس اینتلجنس (CAS Intelligence) در تحلیلی با اشاره به وابستگی هند به واردات مواد معدنی راهبردی از چین، اعلام کرد که حدود ۸۵ تا ۹۰ درصد عناصر خاکی کمیاب مورد نیاز هند و نزدیک به دو سوم محصولات فراوری‌شده این حوزه همچنان از چین تأمین می‌شود. همچنین حدود ۶۰ درصد مواد شیمیایی لیتیم مورد استفاده در صنایع باتری هند نیز منشأ چینی دارد. به‌رغم اجرای سیاست مواد معدنی راهبردی از سال ۲۰۲۳ و آغاز پروژه‌های معدنی در ایالت‌های مختلف، استقلال کامل زنجیره تأمین همچنان یک هدف میان‌مدت برای دهلی‌نو محسوب می‌شود.

تلاش برای تقویت موقعیت در تنگه مالاکا

بر اساس گزارش پایگاه تحلیلی ویرشر، هند به‌طور همزمان با تلاش چین برای کاهش وابستگی خود به تنگه مالاکا، در حال توسعه شبکه‌ای از نقاط دسترسی راهبردی در اطراف این آبراه است. این راهبرد به جای ایجاد پایگاه‌های نظامی سنتی، بر ایجاد زیرساخت‌ها و مراکز پشتیبانی برای ایفای نقش مؤثرتر در امنیت یکی از مهم‌ترین مسیرهای دریایی جهان متمرکز است.

به اعتقاد تحلیلگران، این سیاست بخشی از تلاش دهلی‌نو برای ایفای نقش محوری در تأمین امنیت چهارراه دریایی میان اقیانوس هند و اقیانوس آرام و ایجاد موازنه در برابر راهبرد "رشته مرزاید" چین است؛ راهبردی که پکن از طریق آن در حال توسعه شبکه‌ای از بنادر و مراکز لجستیکی از دریای چین جنوبی تا اقیانوس هند است.

افزایش توان دریایی برای مقابله با چین و پاکستان

گزارش‌ها همچنین نشان می‌دهد ورود زیردریایی‌های پیشرفته ساخت چین به ناوگان دریایی پاکستان، برنامه هند برای توسعه نیروی دریایی خود را شتاب بخشیده است.

در همین راستا، ناوچه رادارگریز INS Mahendragiri و زیردریای INS Malvan که هر دو ساخت داخل هستند، به نازکی وارد خدمت شده‌اند. ناو مهندراگری به ۷۵ درصد تجهیزات بومی ساخته شده و به عنوان نمادی از سیاست خوداتکایی دفاعی دولت ناندرنا مودی معرفی می‌شود.

نیروی دریایی هند اکنون حدود ۱۵۰ شناور در اختیار دارد که حدود ۱۳۵ فروند آنها شناورهای رزمی محسوب می‌شوند و نزدیک به ۵۰ فروند دیگر نیز در دست ساخت است. دهلی‌نو در نظر دارد شمار شناورهای خود را طی یک دهه آینده به بیش از ۲۰۰ فروند افزایش دهد.

گسترش همکاری‌های دفاعی با ژاپن

پایگاه خبری ساوت چینا موریتنگ پست نیز از ورود همکاری‌های دفاعی هند و ژاپن به مرحله‌ای جدید خبر داد و نوشت که دو کشور پس از سال‌ها برگزاری رزمایش‌های مشترک و توسعه همکاری‌های لجستیکی، اکنون به دنبال گسترش همکاری‌های صنعتی در حوزه کشتی‌سازی هستند. انتقال فناوری سامانه دکل آنتن رادویی یکپار (UNICORN)، تسهیل سیاست صادرات تجهیزات دفاعی ژاپن و مذاکرات درباره توسعه مشترک ناوچه‌های کلاس "موگامی" از جمله محورهای این همکاری عنوان شده است.

بر اساس این گزارش، توسعه‌طلبی دریایی چین و افزایش حضور این کشور در اقیانوس هند، هند و ژاپن را به سمت تقویت بازدارندگی و توسعه ظرفیت‌های مشترک دفاعی و صنعتی سوق داده است.

تبلیلگران معتقدند همکاری مشترک در حوزه کشتی‌سازی علاوه بر ارتقای توان نظامی، زمینه توسعه صنایع پیشرفته، سامانه‌های رانش، هوش مصنوعی، تجهیزات الکترونیکی و زیرساخت‌های نگهداری را نیز فراهم خواهد کرد.

امنیت انرژی؛ محور اصلی راهبرد جدید

در بخش دیگری از تحلیل آمده است که منطقه اقیانوس هند با عبور حدود ۴۰ درصد تجارت دریایی جهان و نزدیک به ۷۰ درصد تجارت انرژی، برای اقتصاد هند اهمیت راهبردی دارد. با توجه به موقعیت جغرافیایی هند، وابستگی اقتصاد این کشور به مسیرهای دریایی، حفاظت از خطوط ارتباطی دریایی (SLOCs) به یکی از اولویت‌های اصلی امنیت ملی دهلی‌نو تبدیل شده است. بر همین اساس، هند در کنار توسعه توان دریایی، در تلاش است با گسترش مشارکت‌های اقتصادی و تجاری با کشورهای همسایه، زمینه ایجاد مراکز تعمیر کشتی، پایگاه‌های لجستیکی و شبکه‌های آگاهی‌رسانی دریایی را در چارچوب همکاری‌های مشروع منطقه‌ای فراهم کند.

به باور تحلیلگران، راهبرد جدید دریایی هند بیش از آنکه صرفاً یک برنامه نظامی باشد، تلاشی برای افزایش تاب‌آوری در برابر تحولات ژئوپلیتیکی، حفظ امنیت انرژی و تثبیت جایگاه این کشور در معادلات راهبردی منطقه هند و اقیانوسیه است.

طرح جامع "مدیریت آتش"

از سال ۸۹ در انتظار تصویب

تشکیل واحدهای دهیار- جنگلبان در کشور

مدیر کل دفتر حفاظت و حمایت سازمان منابع طبیعی ضمن اشاره به اقدامات انجام شده افزایش ایمنی نیروهای اطفاى حریق عرصه‌های منابع طبیعی گفت: با توجه به شرایط حساس کشور در موضوع واردات، کمیوهای اعتباری از تأمین تجهیزات مدیریت آتش و صرفه‌جویی در منابع، تعمیر دستگاه‌های اطفا را در دستور کار قرار داده‌ام.

مهرداد اکبریان در گفت و گو با ایسنا افزود: نظارت و پایش عرصه‌های منابع طبیعی ایران با حدود ۱۳۲ میلیون هکتار وسعت و توپوگرافی شارپ (نامواری‌های تند و تشدید) و متنوع دارای دشواری زیادی بوده است این در حالست که فرماندهان این حوزه‌های عبوری، حضور مردمان، نازنده مدیریت نشده و ... به مشکلات زیادی در ادین وسعت به همراه دارد، به گونه‌ای که برخی افراد هر نقطه‌ای را برای تفرج و اتراق انتخاب می‌کنند و ممکن است رهاسازی زباله و آتش تنجر به حریق در جنگل‌ها و مراعه شود.

وی با اشاره به تعریف پنج مرحله برای مدیریت حریق در عرصه‌های منابع طبیعی گفت: پیشگیری، پیش‌بینی، کشف، اطفا، و عملیات پس از اطفا، مراحل در نظر گرفته شده در این زمینه است. با توجه به نقش ۹۵ درصدی عامل انسانی در وقوع حریق، انجام اقدامات ترویجی و آموزشی برای پیشگیری از حریق از اهمیت زیادی برخوردار است.

مدیر کل دفتر حفاظت و حمایت سازمان منابع طبیعی افزود: در سال گذر حدود ۲۰ هزار ساعت آموزش مردس و سازمانی ارایه کردیم و بیشتر آموزش‌ها برای عشایر و کشاورزان بوده است. لازم است این مرحله را پیش از پیش دنبال کنیم. آموزش‌های ارایه شده بیشتر درباره ممنوعیت و در نهایت نحوه مدیریت سوزاندن پس‌چر مزارع (باقیمانده زارعی)، اطلاع‌رسانی به موقع از شروع حریق و در آخر مدیریت کم‌خطر آتش با استفاده از احداث خطوط آتش بر در عرصه طبیعی محاط را در بر دارد.

اکبریان ادامه داد: کارهای ترویجی را نیز بسته به اعتبارات سازمان منابع طبیعی انجام می‌دهیم. اسال تاکنون دو سمینار بزرگ با حضور دستگاه‌های مختلف برگزار کرده‌ام علاوه بر آن جلسات آموزشی در تمام استان‌ها با دهیارهای ها و فرمانداران کل استان برپه شده است. واحدهای دهیار- جنگل‌بان در حال تشکیل است. دهیارهای این‌ها نیز از اعتباراتشان به‌درواست ما، فرماندار و استاندار تجهیزات مدیریت آتش را خریداری می‌کنند و در اختیار داوطلبان آموزش دیده مردمی قرار می‌دهند. علاوه بر آن دستورالعمل استفاده از پل‌توان نیروهای همیار طبیعی تهیه و با ابلاغ آن جهت اجرایی شدن موضوع در سال آتی ۶پایان تعریف کرده‌ام.

وی با اشاره به نیروهای مردمی گفت: به منظور کاهش شهادای مردمی در اطفاى حریق لازم است علاقه‌مندان به طبیعت در سامانه همیار طبیعت عضو شوند، آموزش ببینند، تجهیز شوند در مانور شرکت کنند سپس در صورت نیاز در عملیات واقعی حضور پیدا کنند. وقتی فردی بدون طی کردن این مسیر جان خود را در جریان اطفاى حریق از دست می‌دهد، سازمان منابع طبیعی حتی نمی‌تواند از بیمه، طلب خسارت کند چون عضو سامانه همیاران طبیعت سازمان منابع طبیعی نبوده است.

خبر

بحران گاز پشت درهای زمستان؛ چرا هنوز در گیر ناترازی گاز هستیم؟

زنگ خطر ناترازی گاز بار دیگر به صدا درآمد؛ چرا همچنان هر سال با چالش تأمین پایدار انرژی مواجه هستیم؟ دغدغه‌های توسعه پایدار و امنیت اقتصادی کشور تبدیل شده است؛ مسئله‌ای که با فرارسیدن فصول سرد سال و افزایش چشمگیر مصرف گاز در بخش خانگی، زنگ خطر را برای بخش‌های صنعتی و مولد به صدا درمی‌آورد. در این میان، استان زنجان به عنوان یکی از قطب‌های صنعتی شمال‌غرب کشور، همواره در صف مقدم مواجهه با این چالش و البته ارائه راهکارهای نوین مدیریتی قرار داشته است. در دهه‌های گذشته، استراژی سنتی مواجهه با کمبود انرژی، همواره بر محور تغییر در کفه تأمین ترازوی انرژی با «افزایش تولید» یا «واردات» متمرکز بوده است؛ رویکردی هزینه‌بر که بدون اصلاح رفتارهای مصرفی و ارتقای بهره‌وری زیرساخت‌ها، کارایی خود را از دست داده است. بررسی‌ها نشان می‌دهد که تمرکز بیش از حد بر توسعه شبکه گازرسانی و وابستگی ۷۰ تا ۷۵ درصدی سبد انرژی کشور به گاز طبیعی، مدیریت این حامل انرژی را به یک موضوع پدافند غیرعامل و حیاتی بدل کرده است؛ تا جایی که امروز کارشناسان معتقدند اولویت اول کشور، نه توسعه فازهای جدید تولید، بلکه سرمایه‌گذاری بر روی «بهینه‌سازی مصرف» و جلوگیری از اتلاف منابع است.

در همین راستا، شرکت گاز استان زنجان با رویکردی عملیاتی و فرایشتی، گام‌های مهمی را برای مهار اتلاف انرژی برداشته است که بهسازی هوشمند موتورخانه مدارس و بخش‌های دولتی گرفته تا ریل‌گذاری برای اجرای طرح‌های نوین «کارور گاز طبیعی» با مشارکت بخش خصوصی و شرکت‌های دانش‌بنیان را شامل می‌شود.

برای بررسی دقیق ابعاد ناترازی انرژی در استان زنجان، چالش‌های پیش‌روی صنایع، وضعیت اجرای میحت ۱۹ مقررات ملی ساختمان و جزئیات پروژه‌های بهینه‌سازی مدارس، به سراغ مسعود صابری‌فر، مدیرعامل شرکت گاز استان زنجان رفیم تا در گفت‌وگویی صریح، جزئیات این برنامه‌ها و چشم‌انداز مدیریت انرژی در استان را جویا شویم. متن پیش‌رو حاصل این گفت‌وگوی تفصیلی است:

وضعیت ناترازی انرژی در کشور را چگونه ارزیابی می‌کنید؟ آیا این مشکل تنها مربوط به ایران است؟

خب، ناترازی انرژی یک مسئله جهانی است و کمبود منابع انرژی در قیاس با نیاز بخش‌های متنوع مصرف در بیشتر کشورها به‌ویژه مناطق قدامت منابع انرژی خدادادی، آن‌ها را با چالش‌های جدی در این حوزه مواجه کرده است. اما آنچه شرایط ما را خاص می‌کند، دو موضوع است: اول، سبد سوخت نامتوازن ما که بیش از ۷۰ تا ۷۵ درصد آن متکی به گاز طبیعی است و این وابستگی شدید، ریسک‌های پدافند غیرعامل و مدیریت انرژی را بالا می‌برد.

دوم، رویکرد غلطی است که طی دهه‌های گذشته داشتیم؛ یعنی به جای «بهینه‌سازی»، همواره بر «افزایش تولید» یا «واردات» تمرکز کردیم. ما باید دیدبیریم که تولید صرف، علاج کار نیست و اولویت اول باید مدیریت مصرف باشد.

شاخص شدت مصرف انرژی در کشور ما نسبت به استانداردهای جهانی چه وضعیت دارد؟

وضعیت متأسفانه مطلوب نیست. ما در بهترین حالت، شدت مصرف انرژی‌مان حداقل دو برابر میانگین های جهانی است و در برخی موارد در بخش‌های صنعتی، تولیدی و ساختمان، این عدد به ۳ تا ۵ برابر هم می‌رسد. این یعنی بخش بزرگی از تولید انرژی ما، صرف هدررفت می‌شود. اگر بتوانیم تنها ۲۰ تا ۳۰ درصد از این هدررفت را در بهینه‌سازی مهار کنیم، ارزش اقتصادی آن معادل میلیارد‌ها دلار در هر سال خواهد بود که می‌تواند جهشی بزرگ در اقتصاد و تولید کشور ایجاد کند.

در حوزه بهینه‌ساز، ساختمان‌ها تا چه حد در این اتلاف انرژی نقش دارند؟

بخش ساختمان سهم بسیار بزرگی در هدررفت انرژی دارد. متأسفانه در ساختمان‌های موجود فرصت‌های طلایی بهینه‌سازی در مرحله ساخت‌وساز از دست رفته است. اگر طبق میحت ۱۹ مقررات ملی ساختمان عمل کنیم، می‌توان ساختمانی ساخت که تا ساعت‌ها دمای خود را حفظ کند، اما در شرایط فعلی درساختمان‌ها به دلیل استفاده از مصالح نامناسب و تجهیزات و سیستم های گرمایشی ناکارآمد و با بهره وری پایین با هدر رفت بالایی روبرو هستیم. ما در استان زنجان مطالبه‌گر اجرای دقیق این مقررات هستیم تا در آینده شاهد کاهش بار مصرفی در مرحله بهره‌برداری باشیم.

در بخش صنعت و بخش‌های غیر خانگی، چه برنامه‌هایی برای جلوگیری از اتلاف گاز دارید؟

رویکرد ما در صنعت، الزام به رعایت استانداردهای ملی انرژی است و برای صنایع پرمصرف، از خدمات مشاوران انرژی بهره می‌گیریم. اما اقدام جدید و بسیار مهم امسال، جاری سازی طرح «شرکت‌های کارور گاز طبیعی» است. در این طرح، شرکت‌هایی با تخصص بهینه‌سازی، به مشترکان خانگی، صنعتی و تجاری قرارداد می‌بندند. این شرکت‌ها با اصلاح فرآیندها و تجهیزات، مصرف را کاهش می‌دهند و از محل کاهش مصرف و فروش اوراق مربوط به آن، هم هزینه‌های خود را تأمین می‌کنند و هم به مشترک پاداش می‌دهند.

این طرح «کارور» برای مشترک خانگی چه مزیتی دارد؟

مشترک خانگی از طریق یک اپلیکشن می‌تواند مصرف خود را کنترل کند. شرکت کارور به یاد راهکارهای کاهش مصرف را ارائه کرده و هم در اصلاح تجهیزات و جلوگیری از هدر رفت انرژی او همیاری می‌کند و اگر با تغییر رفتار یا اصلاح تجهیزات، مصرف را کاهش دهد، پاداش دریافت می‌کند. این پاداش می‌تواند در فصول سرد، مبلغ قابل‌توجهی برای خانواده‌ها باشد. هدف ما این است که انرژی به جای هدررفت، به سمت تولید و ثروت‌آفرینی هدایت شود.

به عنوان سکن پایانی، چه چشم‌اندازی برای مدیریت انرژی متصور هستید؟

صابری‌فر: ما باید از یک «مصرف‌کننده صرف» به سمت «مدیریت هوشمند» حرکت کنیم. اگر به سمت بهینه‌سازی ساختمان‌ها، اصلاح رفتار مصرف‌کنندگان و تغییرات ساختاری در شهرسازی (مانند ایجاد محلات خودکفا) حرکت کنیم، نه‌تنها ناترازی نخواهیم داشت، بلکه می‌توانیم به صادرکننده مقدر انرژی در منطقه تبدیل شویم. این هدف، نیازمند یک عزم ملی و همکاری یکپارچه بین مردم و دستگاه‌های حاکمیتی است.

زمستان پیش رو در برخی روزهای سرد با ناترازی چندصد میلیون متر مکعبی تولید و مصرف گاز روبرو هستیم و برای مدیریت مصرف در این روزها و مواجهه با کمترین محدودیت و آسیب، مصرف بهینه یک ضرورت همگانی است.

سیاسی، فرهنگی، اجتماعی و ورزشی

خبر

چشم‌انداز بازار مسکن در ماه‌های آینده/ افزایش بیش از ۲برابری قیمت ساخت

یکی کارشناس بازار مسکن با اشاره به افزایش بیش از دو برابری قیمت ساخت هر متر ساختمان، گفت: به محض این‌که از اوایل سال، بازار ارز و طلا به ثبات نسبی رسید، بازار مسکن نیز شروع به حرکت کرد و اکنون قیمت هر متر آپارتمان در تهران به حدود ۲۴۰ میلیون تومان رسیده است. بیت‌الله ستاریان اظهار کرد: طی ماه‌های گذشته قیمت نهاده‌های ساختمانی تحت تأثیر تورم عمومی روند افزایشی داشته است. تورم نقطه به نقطه به ۸۸ درصد رسیده و قیمت مصالح ساختمانی هم مثل همه کالاهای دیگر افزایش قیمت پیدا کرده و هزینه‌های ساخت را نیز بالا برده است؛ به طوری که قیمت ساخت هر متر مربع ساختمان که تا سال گذشته ۲۰ تا ۳۰ میلیون تومان بود، اکنون به ۶۰ میلیون تومان رسیده است. در حالت لوکس یا طبقات بیشتر این عدد افزایش می‌یابد؛ بنابراین هزینه تولید مسکن و ساختمان دقیقاً مطابق تورم سایر کالاهاست.

وی افزود: اینکه بعضی مصالح ساختمانی در اثر آسیب‌های ناشی از جنگ نسبت به دیگر کالاها رشد قیمت بیشتری را تجربه کرد بحث‌های جزئی است اما اگر در یک حالت کلی نگاه کنیم تولید برای سازنده گران شده است. احتمالاً باز هم مصالح ساختمانی افزایش پیدا می‌کند. در حال حاضر تقریباً یک ساختمان هشت طبقه متری ۶۰ میلیون تومان درمی‌آید و اگر تا ۱۰ تا ۲۰ درصد بسازیم هزینه ساخت به ۱۰۰ تا ۱۵۰ میلیون تومان می‌رسد.

این کارشناس بازار مسکن با بیان این‌که علت رشد قیمت مسکن بعد از جنگ، امن بودن سرمایه‌گذاری در این بازار است گفت: دو بازار موازی مسکن، طلا و ارز هستند. تفاوت طلا و ارز نسبت به مسکن کوتاه مدت و نقدشوندگی سریع آنها است. اما دیدیم وقتی دلار و طلا طی چند ماه ثابت ماند و بحث مذاکره و تفاهم مطرح شد بلافاصله مسکن رشد کرد؛ زیرا این برداشت ایجاد شد که ورود سرمایه‌ها به ایران زیاد خواهد شد و ملک به عنوان یک دارایی ثابت و سرمایه‌ای رشد می‌کند. از آن طرف ما با کسری مسکن و انباشت تقاضا که طی سال‌های گذشته مرتباً داشتیم مواجه بودیم. به گفته ستاریان، مسکن از دو ناحیه دچار افزایش قیمت می‌شود. یکی تورم کالاهای و خدمات است که مصالح ساختمانی و دستمز در هم در بر می‌گیرد و دومی کسری است که در بازار وجود دارد. با وجود آنکه سالیانه بیش از یک میلیون واحد مسکونی نیاز داریم در سه سال گذشته تولید مسکن در ایران زیر ۳۰۰ هزار واحد بود. کاهش معاملات باعث شده تا تولید کاهش پیدا کند.وی تصریح کرد: معاملات هم در نوع تبدیل به احسن نیست بلکه بعضی خانوارها به دلیل تورم، واحدهای بزرگ را می‌فروشتند و واحد کوچک می‌خرند تا هزینه‌های زندگی خود را پوشش دهند. در یک سال گذشته اغلب بازارها و سیستم توزیع در کشور خوابیده بود. حقوق کارگری و کارمندی کفاف زندگی را نمی‌داد بنابراین برخی مردم خانه خود را فروختند تا خرج زندگی کنند. ستاریان با اشاره به روند افزایشی قیمت اجاره گفت: با وجود تعیین سقف مجاز ۲۵ درصد برای قراردادهای تمدید، اجاره بها به شدت افزایش پیدا کرده است. با پول‌های رهن فعلی آپارتمان‌دو، تو – سه سال قبل می‌شد آن واحد را خریداری کرد. همه این مسائل به عدم تولید در بخش مسکن و تورمی مصالح ساختمانی بود قابل تحمل بود اما کمبود و کسری مسکن فشار مضاعفی می‌آورد.

مهمترین رکوردهای گرمایی تابستان ۲۰۲۶/ فناوری زمین را داغ‌تر کرد

گرمایش جهانی دیگر در قالب رخداد‌های پراکنده و محلی قابل تفسیر نیست، بلکه مؤلفه‌های مختلف اقلیم از اقیانوس‌ها و یخ‌های قطبی تا جو و محیط‌های شهری، به‌صورت هم‌افزا بر یکدیگر اثر می‌گذارند.

به گزارش مهر، تابستان ۲۰۲۶ تنها به دلیل ثبت چند رکورد دمایی جدید اهمیت ندارد، بلکه هم‌زمانی گرم‌ترین ژوئن تاریخ اروپای غربی، رکورد دمای سطح آب اقیانوس‌ها، کاهش کم‌سابقه یخ دریایی قطب شمال و کاهش دمای موج‌های گرمای شدید در اروپا، غرب آسیا و جنوب آسیا، از ورود زمین به مرحله‌ای تازه از گرمایش جهانی حکایت دارد.

بررسی داده‌های سازمان جهانی هواشناسی نشان می‌دهد ژوئن ۲۰۲۶ گرم‌ترین ژوئن ثبت‌شده در اروپای غربی بوده و بسیاری از کشورهایی این قاره رکوردهای جدید دمایی را تجربه کرده‌اند. هم‌زمان، دمای سطح آب اقیانوس‌ها نیز به بالاترین سطح خود در ماه ژوئن رسیده که به گفته کارشناسان، می‌تواند شدت امواج گرم و الگوهای بارشی را در قفس جهانی تأثیر قرار دهد.

در قطب شمال نیز روند کاهش یخ‌های دریایی دوباره شتاب گرفته است. پژوهش‌های جدید نشان می‌دهد وسعت یخ‌های زمستانی طی سال‌های اخیر به یکی از کمترین سطوح ثبت‌شده رسیده و این موضوع با تغییر الگوهای جوی و تشدید موج‌های گرما در نیمکره شمالی ارتباط دارد.

این گزارش همچنین به نقش رویه‌رشد فناوری در تغییرات اقلیمی اشاره می‌کند. توسعه مراکز داده، رایانش ابری و هوش مصنوعی، مصرف برق و نیاز به سامانه‌های سرمایشی را افزایش داده و ردپای کربنی این بخش را پررنگ‌تر کرده است؛ موضوعی که باعث شده فناوری، علاوه بر نقش خود در پایش و مدیریت بحران‌های اقلیمی، به یکی از عوامل اثرگذار بر مصرف انرژی و گرمایش زمین نیز تبدیل شود. کارشناسان معتقدند مقابله با تغییرات اقلیمی، علاوه بر کاهش انتشار گازهای گلخانه‌ای، نیازمند توسعه فناوری‌های کم‌کربن و سازگار با محیط‌زیست است؛ زیرا آینده رقابت فناوری، بیش از هر زمان دیگری با توانایی کشورها در کاهش مصرف انرژی و سازگاری با تغییرات اقلیمی گره خورده است.

تورم ۱۱۱ درصدی مردم را به سمساری‌ها فرستاد

جهیزیه هم دست دوم شد

او ادامه می‌دهد: «وقتی یک وسیله کارکرده سالم را می‌توان

با نصف یا حتی کمتر از قیمت نو خرید، خیلی‌ها ترجیح می‌دهند هزینه باقی‌مانده را برای مخارج دیگر زندگی نگه

دارند.»

این تغییر نگاه، یکی از مهم‌ترین اتفاقات بازار دست‌دوم است. خرید کالای کارکرده دیگر صرفاً یک انتخاب از سر ناچاری نیست؛ بلکه برای بخشی از جامعه به یک تصمیم اقتصادی تبدیل شده است.خانوارها در شرایط تورمی معمولاً ابتدا هزینه‌هایی را کاهش می‌دهند که امکان جایگزینی دارند. خرید مبلمان، لوازم خانگی و تجهیزات منزل

یکی از تغییرات قابل توجه در این بازار، افزایش مراجعه زوج‌های جوان است. کسانی که زمانی خرید جهیزیه کامل از بازار کالای نو را یک مرحله طبیعی آغاز زندگی می‌دانستند، حالا بخشی از نیاز خود را از بازار دست‌دوم تأمین می‌کنند.

چه کالاهایی در بازار دست‌دوم مشتری بیشتری دارند؟ فعالان این بازار می‌گویند همه کالاهای به یک اندازه در بازار دوم مشتری ندارند. لوازم خانگی بزرگ مانند یخچال، ماشین لباسشویی، اجاق گاز، مبلمان و میز و صندلی معمولاً بیشترین تقاضا را دارند.

دلیل این موضوع نیز مشخص است: این کالاهای قیمت بالایی در بازار نو دارند و خرید نمونه سالم کارکرده می‌تواند اختلاف قابل توجهی در هزینه ایجاد کند.

کی از فروشندگان می‌گوید: «مردم بیشتر دنبال چیزی هستند که هم ظاهر مناسبی داشته باشد و هم مطمئن باشند مدت زیادی در ایشان کار می‌کنند. کسب دنبال خرید وسیله خراب نیست، چون هزینه تعمیر هم بالا رفته است.» به گفته او، در سال‌های اخیر مشتریان نسبت به گذشته حساس‌تر شده‌اند و قبل از خرید، بیشتر دوباره سابقه استفاده از کالا سؤال می‌کنند.

پشت پرده یک معامله چند میلیونی

یکی از فروشندگان وسایل دست دوم‌می‌گوید: کار سمساری برخلاف ظاهر ساده، نیازمند تجربه و شناخت بازار است. سمسار باید بداند کدام کالا ارزش خرید دارد، چه وسیله‌ای مشتری پیدا می‌کند و کدام کالا ممکن است مدت‌ها در مغازه باقی بماند.یکی دیگر از فعالان این صنف می‌گوید: «همه چیز خریدنی نیست.

ممکن است یک وسیله ارزان باشد، اما مشتری نداشته باشد.

لغو ممنوعیت یا سوءبرداشت؟/ روایت جهادکشاورزی از ابلاغیه جنجالی واردات برنج

برنج در بنادر، شورای تنظیم بازار با پیشنهاد وزارت جهاد کشاورزی صرفاً مجوز ترخیص کالاهای موجود را صادر کرده است تا از خسارت به این محموله‌ها جلوگیری شود. این تصمیم به معنای آزادسازی واردات یا عرضه برنج وارداتی در بازار نیست و هیچ ثبت سفارش جدیدی نیز در این مدت انجام نخواهد شد.

تیموری یانرسى ادامه داد: هیچ امتیاز ویژه‌ای برای واردکنندگان در نظر گرفته نشده و تنها ممنوعیت ترخیص کالاهای موجود در بنادر به‌طور موقت برداشته شده است تا ضمن حفظ ذخایر، امکان مدیریت بازار در ماه‌های آینده نیز فراهم شود.

سرپرست سازمان جهاد کشاورزی مازندران در ادامه با اشاره به افزایش هزینه‌های تولید پس از حذف بخشی از یارانه‌های بخش کشاورزی، گفت: افزایش قیمت نهاده‌ها، دستمزد کارگری، هزینه شالیکوبی، بسته‌بندی و سایر هزینه‌های جانبی موجب شده قیمت تمام‌شده برنج افزایش یابد، اما قیمت فروش محصول هنوز متناسب با این هزینه‌ها نیست. سیاست جهاد کشاورزی تعیین نرخ تعادلی است که ضمن پوشش کامل هزینه‌های واقعی تولید، سودی منطقی برای کشاورزان به همراه داشته باشد و در عین حال، مصرف‌کنندگان نیز توان خرید برنج داخلی را از دست ندهند.

تیموری یانرسى از تدوین نرخ ارشادی برنج با مشارکت کشاورزان، فعالان صنعت برنج، تشک‌ل‌ها و اتاق اصناف کشاورزی خبر داد و اظهار امیدواری کرد این نرخ به‌زودی اعلام شود. وی همچنین با اشاره به وضعیت تولید برنج در استان، خاطرنشان کرد: امسال با افزایش سطح زیرکشت ارقام پرمحصول و شرایط مناسب آب‌وهوایی، پیش‌بینی می‌شود تولید شلتوک در مازندران با رشد ۱۰ تا ۱۵ درصدی نسبت به سال گذشته، از مرز یک میلیون و ۸۰۰ هزار تن عبور کند. اظهارات سرپرست سازمان جهاد کشاورزی مازندران در حالی مطرح می‌شود که طی روزهای اخیر، محور اصلی انتقادها متوجه این موضوع بود که ممنوعیت واردات برنج در فصل برداشت لغو شده است. اکنون مسئولان جهاد کشاورزی تأکید می‌کنند که تصمیم اخیر صرفاً به ترخیص محموله‌های موجود در بنادر مربوط بوده و ممنوعیت واردات و ثبت سفارش جدید همچنان پابرجاست؛ موضوعی که باید دید آیا می‌تواند نگرانی‌های ایجادشده در میان شالیکاران و نمایندگان استان‌های شمالی را برطرف کند یا خیر؟

زمینه اشتباه کرده است و به‌زودی باید در این خصوص پاسخگو باشد.در پی این انتقادها، سرپرست سازمان جهاد کشاورزی مازندران در آیین برداشت مکانیزه برنج مازندران که در روستای بالابصرا شهرستان بابل برگزار شد، تلاش کرد ابهام ایجادشده را برطرف کند.

بر اساس اعلام پایگاه اطلاع‌رسانی وزارت جهاد کشاورزی، اسداله تیموری یانرسى با تأکید بر تداوم ممنوعیت واردات برنج در فصل برداشت، گفت: عده‌ای از ابلاغیه مربوط به لغو ممنوعیت ترخیص برنج از مبادی وارداتی سوءاستفاده می‌کنند، در حالی که قانون ممنوعیت چهارماهه واردات و یی با بیان اینکه این قانون برای حمایت از شالیکاران و تولیدکنندگان استان‌های برنج‌خیز اجرا می‌شود، افزود: کشور حدود ۷۵ درصد نیاز خود به برنج را از تولید داخلی تأمین می‌کند و برای تأمین ۲۵ تا ۳۰ درصد باقی‌مانده ناگزیر به واردات است، اما این موضوع هیچ تغییری در ممنوعیت واردات طی فصل برداشت ایجاد نکرده است.

سرپرست سازمان جهاد کشاورزی مازندران با اشاره به شرایط خاص بنادر جنوبی کشور اظهار کرد: با توجه به وضعیت ویژه کشور و احتمال آسیب دیدن محموله‌های

گیلان

واردات چای؛ نبرد «سید خانوار» با «بقای باغ‌های گیلان»

رشت- سالانه ده‌ها هزار تُن چای خارجی وارد ایران می‌شود تا قیمت سبد مصرفی خانوار را مهار کند، اما این سیاست برای چایکاران به معنای از دست دادن بازار، در انبار ماندن و ستوانی شدن محصول است.

گروه استان ها: چای، پس از نفت، پرمصرف‌ترین کالای وارداتی ایران است؛ سالانه نزدیک به ۱۰۰ هزار تن چای خارجی وارد کشور می‌شود، در حالی که تولید داخلی به زحمت به یک‌سوم این رقم می‌رسد. این آمار به تنهایی روایتگر تنش پنهانی است که دهه‌هاست در صنعت چای ایران جریان دارد: تنش بین «سید خانوار ارزان‌تر» و «معیشت چایکاری که در ریشه در تاریخ و جغرافیای شمال کشور دارد».

از یک سو، سیاستگذار ناچار است برای کنترل تورم و مدیریت ارز، در پیچه های واردات را باز نگه دارد تا چای ارزان سیرلانکا، هند و کتیا سفره مردم را پُر کند. از سوی دیگر، بر محموله چای خارجی که به گمرک می‌رسد، برای چایکار گیلانی و مازندرانی، نه یک رقیب تجاری، بلکه زنگ خطری برای بقای باغ‌هایی است که نسل‌ها به آن دل بسته‌اند.

اما ماجرا صرفاً به رقابت قیمت ختم نمی‌شود؛ اینجا پای «کیفیت»، «امنیت غذایی»، «الگوهای مصرف»، «برندسازی» و حتی «مهاجرت روستایی» نیز در میان است. چای داخلی با هزینه های بالای تولید، کود و دستمزد، در برابر چای انبوه و ارزان قیمت خارجی، توان رقابت ندارد، اما ظرفیت های بی‌پدلی در عطر، طعم و اصالت دارد که اگر به درستی به‌کار گرفته نشود، نه تنها باغ های چای یکی پس از دیگری به باغ کبوی و ویلا تبدیل می‌شوند، بلکه وابستگی کشور به نوسانات قیمت جهانی چای نیز روبه‌روز افزایش می‌یابد.

در این گفتگوی تفصیلی با «محمود هوشیار فرد» عضو هیئت علمی مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی و کمیته سلامت و ایمنی محصولات کشاورزی گیلان تلاش می‌کنیم از دل آمار و سیاست ها، به پرسش‌های اساسی پاسخ دهیم: چرا دولت همچنان اجازه واردات چای را می‌دهد؟ آیا این تصمیم، یک «ضرورت اقتصادی» است یا «غلبه مصرف بر تولید»؟ و مهم‌تر از همه، چگونه می‌توان از «تهدید واردات» راهی به سوی «فرصت برندسازی» یافت؟ همراه ما باشید.
*با توجه به تنش‌های موجود، سوال اول این است که منطق سیاستگذار برای مدیریت یا مجاز دانستن واردات چای چیست؟ یعنی واردات برای چای‌زاران وجود ندارد؟

سیاستگذار معمولاً از دو منظر به واردات جای نگاه می‌کند: اول، مدیریت ارز و کنترل تورم؛ دوم، تراز تجاری. چای یک کالای پرمصرف است. اگر تولید داخل پاسخگوی نیاز نباشد یا قیمت آن در بازار داخلی به‌شدت بالا برود، واردات می‌تواند عرصه را افزایش و قیمت نهایی را کاهش دهد. این کار در کوتاه‌مدت فشار تورمی را کم می‌کند.

همچنین با تعرفه های گمرکی، سعی می‌شود تعادلی برقرار شود که هم نیاز بازار تأمین شود و هم تولید داخل به کلی از بین نرود. اما این تعادل، بسیار شکننده است.

یعنی واردات برای تولید کننده یک «تهدید» محسوب می‌شود؟ چقدر این تهدید جدی است؟
برای چایکاران و کارخانجات فراوری، واردات صرفاً یک مسئله تجاری نیست؛ یک بحران بقا است. چای وارداتی به دلیل تولید انبوه و هزینه پایین در کشورهای مبدأ، قیمت رقابتی‌تری دارد.

وقتی این چای ارزان وارد بازار می‌شود، چای گیلان که هزینه های تولیدش بالاتر، توان رقابت ندارد، نتیجه: انباری شدن چای داخلی، کمبود نقدینگی کارخانه‌دار، تأخیر در پرداخت پول چایکار، و در نهایت مهاجرت و تغییر کاربری باغ‌ها. کشاورز وقتی می‌بیند محصولش به قیمت پایین فروخته می‌شود یا اساساً بازار را چای خارجی گرفته، انگیزه‌اش را از دست می‌دهد.

این یعنی کاهش سطح زیرکشت، افت کیفیت برگ سبز و در بدترین حالت، ویلاسازی به جای باغ چای. این یک بحران بلندمدت برای امنیت غذایی و هویت کشاورزی منطقه است.

با این تفاسیر، راهکارهای سیاسی پیشنهادی شما برای تبدیل واردات از «بحران» به «مکمل» چیست؟
چند راهکار کلیدی داریم. اول، تعرفه‌های هوشمند؛ یعنی تعرفه گمرکی بر اساس میزان تولید داخلی تنظیم شود. در سال‌های تولید بالا، تعرفه افزایش یابد تا بازار در اختیار تولید داخل باشد. دوم، به جای واردات چای آماده، روی برندسازی و توسعه زنجیره‌ی ارزش تمرکز کنیم.

بازار را به دو بخش تقسیم کنیم: بازار انبوه که رقابت در آن با چای خارجی ممکن نیست، و بازار تجربه‌ی که مشتری به دنبال عطر، طعم و سلامت است. چای گیلان باید در بخش دوم رقابت کند: رقابت بر سر «ارزش، کیفیت و اصالت»، نه ارزان‌ی. اما برندسازی نیازمند سرمایه گذاری در تحقیق و توسعه، طراحی، بازاریابی، آموزش کشاورز و فناوری است. سوم، حمایت از زیرساخت‌ها و کاهش هزینه های تولید مانند نهاده و انرژی، تا فاصله قیمت چای داخلی با خارجی کمتر شود.

*تأثیر این سیاست‌ها بر معیشت چایکار و قیمت خرید برگ سبز چگونه خواهد بود؟

قیمت خرید برگ سبز مستقیماً تحت تأثیر قیمت چای خشک در بازار است. وقتی بازار از چای وارداتی اشباع می‌شود، قدرت چانه‌زنی کارخانه‌دار کاهش می‌یابد و او برای رقابت، فشار را به چایکار منتقل می‌کند.

حتی اگر دولت قیمت تضمینی اعلام کند، گاهی این قیمت با تورم و هزینه های واقعی تولید همخوانی ندارد و کشاورز با حاشیه سود بسیار ناچیزی محصورش را می‌فروشد.

بنابراین واردات فشار مضاعفی بر حاشیه‌ی سود چایکار وارد می‌سازد. اما برندسازی تخصصی می‌تواند این معادله را تغییر دهد؛ چای گیلان را از یک کالای عمومی و ارزان به محصولی منحصر به فرد و ارزشمند تبدیل کند. هدف این است که به سمت چای تخصصی و برندسازی بر اساس کیفیت و فرآیند حرکت کنیم، نه رقابت در قیمت.

*با این حساب، به نظر می‌رسد آینده چای ایران در گرو تغییر نگاه از «تولید انبوه» به «ارزش آفرینی» است. سخن پایانی؟
دقیقاً. صنعت چای ایران ظرفیت های بی‌ظلفیری دارد که اگر با برندسازی، آموزش و حمایت هوشمندانه همراه شود، نه تنها از تهدید واردات عبور می‌کند، بلکه می‌تواند به یک محصول صادراتی باکیفیت و افتخارآمیز تبدیل شود.

اما این مسیر زمان‌بر است و نیاز به اراده جمعی، از سیاستگذار تا چایکار، دارد. واردات را نمی‌توان یک باره قطع کرد، اما می‌توان آن را مدیریت کرد تا به جای تخریب، به بهبود و ارتقای تولید داخلی کمک کند. کلید موفقیت، تغییر میدان رقابت از «قیمت» به «کیفیت و اصالت» است.

استاندار گیلان با تأکید بر اینکه اصلاحات ساختاری در حوزه انرژی دیر یا زود اجتناب‌ناپذیر است، گفت: تجربه نشان داده بسیاری از اصلاحات، به مرور زمان و تحت تأثیر شرایط اقتصادی و ضرورت‌های اجتماعی به فرهنگ عمومی تبدیل می‌شود.

هادی حق‌شناس در آیین افتتاح نیروگاه خورشیدی ۳۵ کیلوواتی اداره‌کل ثبت احوال استان گیلان، با تأکید بر ضرورت اصلاح الگوی مصرف انرژی، توسعه انرژی‌های تجدیدپذیر، افزایش راندمان نیروگاه‌ها و نوسازی تجهیزات صنعتی را از مهم‌ترین راهکارهای رفع ناترازی برق کشور دانست و بر لزوم مشارکت همه بخش‌ها در مدیریت مصرف انرژی تأکید کرد.

وی با اشاره به آمار مصرف برق در گیلان، اظهار کرد: براساس گزارش‌های روزانه، میزان مصرف برق بخش کشاورزی حدود ۲۰ مگاوات، بخش صنعت حدود ۴۰ مگاوات و بخش اداری حدود ۱۱ مگاوات است که در مجموع کمتر از ۱۰۰ مگاوات می‌شود، در حالی که مصرف برق استان در زمان اوج بار به حدود دو هزار و ۴۰۰ مگاوات می‌رسد.

استاندار گیلان افزود: این آمار نشان می‌دهد نزدیک به ۹۵ درصد برق استان در بخش خانگی مصرف می‌شود و تنها سهم اندکی به تولید کالا و خدمات اختصاص دارد؛ موضوعی که ضرورت مدیریت مصرف و افزایش بهره‌وری را بیش از پیش آشکار می‌کند.

حق‌شناس با بیان اینکه ظرفیت نیروگاه خورشیدی افتتاح‌شده در مقایسه با نیاز برق استان چندان قابل توجه نیست، گفت: اجرای چنین طرح‌هایی پیام روشنی برای جامعه دارد؛ اینکه شیوه کنونی مصرف انرژی نمی‌تواند برای همیشه ادامه یابد و اصلاح الگوی مصرف ضرورتی اجتناب‌ناپذیر است.

وی با مقایسه وضعیت مصرف انرژی با ساختار بودجه کشور تصریح کرد: همان‌گونه که بخش عمده بودجه کشور صرف

استاندار گیلان:

افتتاح نیروگاه خورشیدی نماد آغاز اصلاح الگوی مصرف انرژی در استان است

هزینه‌های جاری می‌شود و سهم بودجه عمرانی کاهش یافته است، در حوزه انرژی نیز بخش اعظم برق صرف مصارف غیرمولد می‌شود و سهم بخش‌های مولد بسیار محدود است. استاندار گیلان با تأکید بر ضرورت بازنگری در سیاست‌های

انرژی کشور، خاطرنشان کرد: در بسیاری از کشورها تنها یک حامل انرژی در اختیار مشترکان قرار می‌گیرد، اما در ایران برق و گاز به‌صورت همزمان در بخش خانگی مصرف می‌شود؛ در حالی که استفاده از گاز برای تولید برق در نیروگاه‌ها و جایگزینی برق در سایر مصارف، می‌تواند هزینه‌های تولید و توزیع انرژی را کاهش داده و بهره‌وری را افزایش دهد.

وی ادامه داد: توسعه همزمان شبکه‌های برق و گاز، علاوه بر افزایش هزینه‌های سرمایه‌گذاری و نگهداری، موجب اتلاف انرژی و افزایش هزینه‌های جاری شده و بازنگری در این ساختار ضروری است. حق‌شناس با اشاره به اختلاف قیمت حامل‌های انرژی در ایران و کشورهای همسایه گفت: پایین

فرماندار:

بازسازی بازار سوخته رشت باید با رعایت حقوق بازاریان و ضوابط قانونی باشد

بیشتری انجام گیرد و بازار رشت بار دیگر رونق و پویایی گذشته خود را به دست آورد.

میرغضنفری با تأکید بر اینکه فرآیند بازسازی بازار باید در چارچوب قانون انجام شود، تصریح کرد: رعایت ضوابط قانونی در حوزه ساخت‌وساز، توجه به مسائل مربوط به مالکیت، حقوق مالکان و سرقفلی‌داران و حفظ حقوق تمامی ذی‌نفعان، از اصولی است که باید در تمامی مراحل مورد توجه قرار گیرد.

وی خاطرنشان کرد: در کنار رعایت قوانین، حمایت

سهم ۲.۶ همتی آورده مردم در پروژه‌های نهضت ملی مسکن گیلان

اجرا هستند.

علازده با تأکید بر لزوم ساخت مسکن با کمترین هزینه و در کوتاه‌زمین زمان، خاطرنشان کرد: آورده مردم و تسهیلات

سرمایه‌گذاری ۱۶ همتی در بخش صنعت قوطی‌سازی گیلان

بودن قیمت انرژی، انگیزه مدیریت مصرف را کاهش داده و استمرار این وضعیت، ناترازی انرژی را تشدید خواهد کرد. وی با اشاره به ظرفیت‌های نیروگاهی استان افزود: با اجرای طرح‌های بهینه‌سازی و افزایش راندمان نیروگاه لوشان، امکان افزایش حدود ۳۰ درصدی ظرفیت تولید برق این نیروگاه وجود دارد که می‌تواند بخش مهمی از کسری برق استان را جبران کند.

استاندار گیلان: همچنین با اشاره به عرصه برق سبز در بورس انرژی، صنایع بزرگ را به سرمایه‌گذاری در حوزه انرژی‌های تجدیدپذیر دعوت کرد و گفت: صنایع باید بیش از گذشته برق مورد نیاز خود را از منابع تجدیدپذیر تأمین کنند.

حق‌شناس با بیان اینکه بخشی از صنایع کشور همچنان از تجهیزات قدیمی و پرمصرف استفاده می‌کنند، افزود: نوسازی تجهیزات صنعتی و استفاده از فناوری‌های کم‌مصرف، نقش مهمی در کاهش مصرف انرژی و افزایش بهره‌وری خواهد داشت.

به گزارش ایسنا به نقل از روابط عمومی استانداری گیلان، وی توسعه انرژی‌های

تجدیدپذیر، ارتقای راندمان نیروگاه‌ها، اصلاح الگوی مصرف و اجرای تصمیمات کارشناسی را از مهمترین راهبردهای رفع ناترازی انرژی دانست و خاطرنشان کرد: استان‌هایی مانند سمنان، یزد و گلستان اقدامات مناسبی در توسعه نیروگاه‌های خورشیدی انجام داده‌اند و گیلان نیز باید متناسب با ظرفیت‌های خود در این مسیر حرکت کند.

استاندار گیلان در بخش پایانی سخنان خود با ابراز نگرانی از روند کاهش جمعیت بومی استان گفت: کاهش جمعیت گیلان شتاب گرفته و در صورت تداوم این روند، استان با چالش‌های جدی جمعیتی مواجه خواهد شد؛ از این‌رو حفظ جمعیت بومی و اجرای سیاست‌های جوانی جمعیت با ید در اولویت برنامه‌ریزی‌های استان قرار گیرد.

فرماندار:

از بازاریانی که در این حادثه دچار خسارت شده‌اند نیز از اولویت‌های مدیریت استان و شهرستان است و دولت در حد ظرفیت‌ها و امکانات قانونی، از طریق تسهیل در صدور مجوزها، رفع موانع اداری و پیگیری مسائل اجرایی، حمایت‌های لازم را از آنان خواهد کرد.

فرماندار رشت بازار را یکی از ارکان اصلی اقتصاد و هویت تاریخی این شهر دانست و گفت: احیای بازار رشت تنها به معنای بازسازی چند واحد تجاری نیست، بلکه بازگرداندن رونق به یکی از مهم‌ترین مراکز اقتصادی و اجتماعی استان گیلان است.

میرغضنفری با اشاره به برگزاری جلسات متعدد در سطح شهرستان، استان و پیگیری‌های ملی برای حل مشکلات بازار سوخته، اظهار کرد: با پیگیری‌های ویژه استاندار گیلان، موضوع بازسازی و رفع مشکلات بازاریان به‌صورت مستمر در دستور کار قرار دارد و همه دستگاه‌های مسئول موظفند با هماهنگی و همکاری، روند رسیدگی به مطالبات را تسریع کنند.

وی تأکید کرد: دولت وفاق ملی خود را در برابر همه مردم مسئول می‌داند و هرجا مردم به حمایت و همراهی نیاز داشته باشند، وظیفه مدیران است که در کنار آنان باشند و با تمام توان برای رفع مشکلات و تسهیل امور اقدام کنند

اجتماعی

موانع پنهان رشد خلاقیت در کودکان؛

از قبلت تا کلاس‌های فشرده

یک روان‌شناس کودک با تشریح موانع و عوامل تقویت‌کننده خلاقیت در کودکان، بر نقش کلیدی معلمان، ساختار مدارس و خانواده‌ها در جهت‌دهی به این توانایی تأکید کرد. مهرناز کردفلاحت با اشاره به نقش مهم مدرسه و معلم در پرورش یا محدود کردن خلاقیت کودکان اظهار کرد: ترس از قضاوت، تأکید بر حفظیات، نمره‌محوری و مقایسه کودکان می‌تواند این توانایی را تضعیف کند.

وی با بیان اینکه مدرسه و معلم از مهم‌ترین عوامل موثر بر خلاقیت هستند، افزود: کودک بخش قابل توجهی از روز خود را در مدرسه می‌گذراند؛ به همین دلیل این محیط می‌تواند خلاقیت او را شکوفا کند یا برعکس، به‌تدریج آن را محدود سازد. اگر فضای مدرسه فقط بر حفظ کردن مطالب، نمره‌گرفتن و یافتن پاسخ‌های کلیشه‌ای تأکید داشته باشد، کودک به مرور یاد می‌گیرد که ریسک نکند و فقط همان پاسخی را بدهد که از او انتظار می‌رود. وقتی اشتباه‌کردن با سرزنش یا ترس از قضاوت همراه باشد، کودک کمتر ایده‌های جدیدش را بیان می‌کند و این موضوع خلاقیت او را کاهش می‌دهد.

این روانشناس با انتقاد از کمبود فعالیت‌های پرورشی اضافه کرد: اگر فرصت بازی، هنر، موسیقی، نمایش و فعالیت‌های عملی در مدرسه کم باشد یا همه‌چیز براساس برنامه‌های از پیش تعیین‌شده پیش برود، فرصت کافی برای تخیل و ایده‌پردازی در اختیار کودک قرار نمی‌گیرد. در مقابل، معلمی که به جای پرسیدن سوال‌هایی با یک پاسخ مشخص، از کودکان می‌پرسد «تو چه فکر می‌کنی؟» یا «چه راه دیگری به ذهنت می‌رسد؟» تفکر خلاق را در آن‌ها تقویت می‌کند. ایجاد امنیت روانی در کلاس و پذیرش اشتباه به عنوان بخشی طبیعی از یادگیری، از پیش‌نیازهای اصلی خلاقیت است.

کردفلاحت تأکید کرد: مدرسه‌ای که فقط به‌دنبال آموزش محظوظات باشد، شاید دانش‌آموزانی با نمرات خوب تربیت کند اما لزوماً کودکان خلاق و پرورش نمی‌دهد. هدف آموزش باید این باشد که کودک علاوه بر یادگیری مطالب، جرات سوال پرسیدن، متفاوت فکر کردن و یافتن راه‌حل‌های جدید را حفظ کند.

تأثیر دوگانه تنش‌های خانوادگی بر ذهن کودک

وی با اشاره به تأثیر تنش‌های خانوادگی و تنش‌های عاطفی بر ذهن کودکان گفت: تنش‌های خانوادگی در بیشتر موارد خلاقیت کودک را کاهش می‌دهند. وقتی کودک در فضای پر از دعوا، اضطراب یا ناامنی زندگی می‌کند، ذهن او به جای کشف و یادگیری، مدام درگیر نگرانی و حفظ امنیت خود است.

این روانشناس در عین حال به بعد دیگری از این موضوع اشاره کرد و افزود: گاهی بعضی کودکان احساسات و فشارهای درونی خود را از طریق نقاشی، داستان، موسیقی یا بازی‌های خیالی بیان می‌کنند که ممکن است آثار آن‌ها را عمیق‌تر نشان دهد. البته این به معنای مفید بودن تنش نیست، بلکه خلاقیت در اینجا به یک راهکار دفاعی برای کنار آمدن با فشارهای روانی تبدیل می‌شود.

وی تصریح کرد: پژوهش‌ها نشان می‌دهند آنچه به رشد خلاقیت کمک می‌کند، خود تنش نیست بلکه وجود یک بزرگسال حامی است که به کودک احساس امنیت بدهد و به او در پردازش احساساتش کمک کند. حمایت عاطفی خانواده یا یک فرد قابل اعتماد در دوره‌های سخت، مانع از آن می‌شود که آسیب‌های روانی سدی در برابر رشد و خلاقیت کودک شوند.

چه زمانی باید به روان‌شناس کودک مراجعه کرد؟

کردفلاحت در ادامه با تأکید بر اهمیت ارزیابی به موقع وضعیت ذهنی و رفتاری کودکان اظهار کرد: بهترین زمان برای مراجعه به روان‌شناس، لزوماً وقوع یک مشکل جدی نیست؛ گاهی یک ارزیابی به موقع به والدین کمک می‌کند پیش از تبدیل شدن یک رفتار نادرست به الگویی پایدار، راهکار مناسب را پیدا کنند.

این روانشناس درباره نشانه‌های هشداردهنده توضیح داد: وقتی والدین متوجه تغییرات ناگهانی و غیرقابل توضیحی در رفتار فرزند خود می‌شوند مانند کاهش علاقه به بازی، افزایش ترس و نگرانی، حساسیت و تحریک‌پذیری زیاد، پرخاشگری‌های مکرر یا ضعف در مهارت‌های ارتباطی و کنترل هیجان باید به مشاور مراجعه کنند.

وی به نشانه‌های غیرمستقیم آسیب‌های روانی اشاره کرد و گفت: کودکی که مدام از دردهای جسمی بی‌دلیل مانند دل‌درد یا سردرد شکایت می‌کند، دچار اختلال خواب یا وابستگی شدید شده و یا از موقعیت‌های اجتماعی دوری می‌کند، ممکن است در حال تجربه فشار روانی باشد. همچنین در بچران‌هایی مانند طلاق والدین، سوگ، تولد فرزند جدید یا تغییر مدرسه، دریافت حمایت‌های روان‌شناختی بسیار راهگشا است.

کردفلاحت خاطرنشان کرد: سه معیار اصلی «شدت رفتار»، «مدت زمان ماندگاری آن» و «میزان تأثیر بر کیفیت زندگی و یادگیری کودک»، مهم‌ترین فاکتورها برای تصمیم‌گیری جهت مراجعه به متخصص هستند.

موانع پنهان خلاقیت؛ از قبلت تا کلاس‌های فشرده

این روانشناس در بخش دیگری از این گفت‌وگو به عوامل کمتر شناخته‌شده‌ای که در فرهنگ جامعه ما مانع رشد خلاقیت می‌شوند اشاره کرد و گفت: یکی از این موانع، پرکردن تمام ساعت روز کودک با کلاس‌های آموزشی مختلف است. وقتی تمام زمان کودک پرنامه‌ریزی شده باشد، دیگر فرصتی برای بازی آزاد، خیال‌پردازی و کشف‌کردن باقی نمی‌ماند.

وی ممانعت از سر رفتن حوصله کودکان را یک اشتباه رایج دانست و افزود: بسیاری از والدین به محض بی‌حوصلگی کودک، تبتل یا موبایل را در اختیار او می‌گذارند؛ در حالی که همین لحظه‌های بیکاری، نقطه آغاز شکل‌گیری بازی‌های خیالی و ایده‌های خلاقانه است. همچنین تشویق‌های نادرستی مانند گفتن مداوم «تو خیلی باهوشی»، ریسک‌پذیری کودک را کاهش می‌دهد، در حالی که ما باید تلاش، کنجکاوی و بشکاک‌او را تشویق کنیم.

کردفلاحت مقایسه‌کردن کودکان با همسالان و تمرکز زودهنگام بر آزمون و نمره را از دیگر چالش‌ها برشمرد و اظهار کرد: منع کردن کودک از پرسیدن سوال و پاسخ‌های آماده دادن به کنجکاوی‌های او، جرات پرسشگری را از او می‌گیرد.

حمله به شناور ایرانی در خزر؛ اهداف اوکراین از گسترش دامنه درگیری چیست؟

حمله تجاوزکارانه اوکراین به شناور ایرانی فراتر از یک اقدام محدود، تلاشی برای فشار بر تهران و مسکو بود؛ اقدامی که برای کی‌یف و حامیان هزینه‌های سیاسی و راهبردی سنگینی ایجاد می‌کند.

حمله متجاوزانه اوکراین در بامداد شنبه سوم مرداد به یک شناور تجاری ایرانی در دریای خزر، به انفجار کشتی، شهادت یک ملوان و زخمی‌شدن یک نفر دیگر انجامید.

وزارت امور خارجه جمهوری اسلامی ایران این تعرض را اقدامی خصمانه و جنایت‌کارانه خواند و کاردار اوکراین را برای اعتراض رسمی احضار کرد.

کی‌یف نیز انجام عملیات دوربرد علیه چند شناور در دریای خزر را پذیرفت اما کوشید با طرح ارتباط این شناورها با انتقال محموله‌های نظامی، حمله به یک هدف تجاری و کشته‌شدن خدمه آن را توجیه کند؛ این اقدام نشان داد که دولت اوکراین برای جبران ناکامی‌های خود در میدان جنگ، از هدف‌ قراردادن منافع کشورهای دیگر و نقض امنیت کشتیرانی غیرنظامی نیز پرہیز نمی‌کند.

از نگاه ناظران، اهمیت این حادثه تنها به خسارت وارده‌شده به یک کشتی محدود نمی‌شود بلکه عبور عا‌مدانه اوکراین از محدوده‌های پیشین جنگ و انتقال ناامنی به دریای خزر را آشکار می‌کند. این پهنه آبی طی دهه‌های گذشته با وجود اختلافات سیاسی میان کشورهای ساحلی، از حضور نظامی قدرت‌های فرامنطقه‌ای و درگیری مستقیم جنگ اوکراین دور مانده بود. حمله به شناور ایرانی را می‌توان بخشی از همان الگوی فشار چندلایه‌ای دانست که دشمنان ایران پس از ناکامی در تحریم، تهدید نظامی، عملیات اطلاعاتی و ایجاد آشوب داخلی دنبال کرده‌اند تا با گشودن کانون‌های پراکنده تنش، محاسبات امنیتی تهران را پیچیده‌تر کنند. با این حال، تجربه پروژه‌های پیشین نشان داده است که افزایش تعداد جبهه‌های فشار الزاماً به تغییر رفتار ایران منجر نمی‌شود و در بسیاری از موارد، هماهنگی تهران با شرکای منطقه‌ای و بین‌المللی را تقویت می‌کند.

سید عباس عراقچی وزیر امور خارجه یک‌شنبه چهارم مرداد، این اقدام را نقض آشکار منشور سازمان ملل دانست و تصریح کرد که حمله با تحریک رژیم صهیونیستی و هدف کشاندن اروپا به دامنه گسترده‌تری از جنگ انجام شده است. وی همچنین در تماس با کایا کالاس مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا و سرگئی لاوروف وزیر امور خارجه روسیه، تأکید کرد که این اقدام فرصت‌طلبانه نمی‌تواند بی‌پاسخ بماند. اکنون این پرسش مطرح می‌شود که دولت اوکراین با انتقال عملیات خود به دریای خزر و هدف قراردادن شناور تجاری ایرانی، چه اهداف سیاسی و ژئوپلیتیکی را دنبال می‌کند؟

رمزگشایی از اهداف پشت‌پرده اوکراین

حمله به شناور تجاری ایرانی را نمی‌توان صرفاً اقدامی محدود در امتداد جنگ روسیه و اوکراین ارزیابی کرد. انتخاب هدفی ایرانی در پهنه‌ای دور از خطوط اصلی نبرد نشان می‌دهد که اوکراین می‌خواهد دامنه عملیات خود را از مقابله با روسیه فراتر ببرد و منافع کشورهایی را هدف قرار دهد که شناور تجاری ایرانی را نمی‌توان صرفاً اقدامی محدود در امتداد جنگ روسیه و اوکراین ارزیابی کرد. انتخاب هدفی ایرانی در پهنه‌ای دور از خطوط اصلی نبرد نشان می‌دهد که اوکراین می‌خواهد دامنه عملیات خود را از مقابله با روسیه فراتر ببرد و منافع کشورهایی را هدف قرار دهد که شناور تجاری ایرانی را نمی‌توان صرفاً اقدامی محدود در امتداد جنگ روسیه و اوکراین ارزیابی کرد.

حمله به شناور تجاری ایرانی را نمی‌توان صرفاً اقدامی محدود در امتداد جنگ روسیه و اوکراین ارزیابی کرد. انتخاب هدفی ایرانی در پهنه‌ای دور از خطوط اصلی نبرد نشان می‌دهد که اوکراین می‌خواهد دامنه عملیات خود را از مقابله با روسیه فراتر ببرد و منافع کشورهایی را هدف قرار دهد که شناور تجاری ایرانی را نمی‌توان صرفاً اقدامی محدود در امتداد جنگ روسیه و اوکراین ارزیابی کرد.

حمله به شناور تجاری ایرانی را نمی‌توان صرفاً اقدامی محدود در امتداد جنگ روسیه و اوکراین ارزیابی کرد. انتخاب هدفی ایرانی در پهنه‌ای دور از خطوط اصلی نبرد نشان می‌دهد که اوکراین می‌خواهد دامنه عملیات خود را از مقابله با روسیه فراتر ببرد و منافع کشورهایی را هدف قرار دهد که شناور تجاری ایرانی را نمی‌توان صرفاً اقدامی محدود در امتداد جنگ روسیه و اوکراین ارزیابی کرد.

حمله به شناور تجاری ایرانی را نمی‌توان صرفاً اقدامی محدود در امتداد جنگ روسیه و اوکراین ارزیابی کرد. انتخاب هدفی ایرانی در پهنه‌ای دور از خطوط اصلی نبرد نشان می‌دهد که اوکراین می‌خواهد دامنه عملیات خود را از مقابله با روسیه فراتر ببرد و منافع کشورهایی را هدف قرار دهد که شناور تجاری ایرانی را نمی‌توان صرفاً اقدامی محدود در امتداد جنگ روسیه و اوکراین ارزیابی کرد.

حمله به شناور تجاری ایرانی را نمی‌توان صرفاً اقدامی محدود در امتداد جنگ روسیه و اوکراین ارزیابی کرد. انتخاب هدفی ایرانی در پهنه‌ای دور از خطوط اصلی نبرد نشان می‌دهد که اوکراین می‌خواهد دامنه عملیات خود را از مقابله با روسیه فراتر ببرد و منافع کشورهایی را هدف قرار دهد که شناور تجاری ایرانی را نمی‌توان صرفاً اقدامی محدود در امتداد جنگ روسیه و اوکراین ارزیابی کرد.

حمله به شناور تجاری ایرانی را نمی‌توان صرفاً اقدامی محدود در امتداد جنگ روسیه و اوکراین ارزیابی کرد. انتخاب هدفی ایرانی در پهنه‌ای دور از خطوط اصلی نبرد نشان می‌دهد که اوکراین می‌خواهد دامنه عملیات خود را از مقابله با روسیه فراتر ببرد و منافع کشورهایی را هدف قرار دهد که شناور تجاری ایرانی را نمی‌توان صرفاً اقدامی محدود در امتداد جنگ روسیه و اوکراین ارزیابی کرد.

حمله به شناور تجاری ایرانی را نمی‌توان صرفاً اقدامی محدود در امتداد جنگ روسیه و اوکراین ارزیابی کرد. انتخاب هدفی ایرانی در پهنه‌ای دور از خطوط اصلی نبرد نشان می‌دهد که اوکراین می‌خواهد دامنه عملیات خود را از مقابله با روسیه فراتر ببرد و منافع کشورهایی را هدف قرار دهد که شناور تجاری ایرانی را نمی‌توان صرفاً اقدامی محدود در امتداد جنگ روسیه و اوکراین ارزیابی کرد.

حمله به شناور تجاری ایرانی را نمی‌توان صرفاً اقدامی محدود در امتداد جنگ روسیه و اوکراین ارزیابی کرد. انتخاب هدفی ایرانی در پهنه‌ای دور از خطوط اصلی نبرد نشان می‌دهد که اوکراین می‌خواهد دامنه عملیات خود را از مقابله با روسیه فراتر ببرد و منافع کشورهایی را هدف قرار دهد که شناور تجاری ایرانی را نمی‌توان صرفاً اقدامی محدود در امتداد جنگ روسیه و اوکراین ارزیابی کرد.

حمله به شناور تجاری ایرانی را نمی‌توان صرفاً اقدامی محدود در امتداد جنگ روسیه و اوکراین ارزیابی کرد. انتخاب هدفی ایرانی در پهنه‌ای دور از خطوط اصلی نبرد نشان می‌دهد که اوکراین می‌خواهد دامنه عملیات خود را از مقابله با روسیه فراتر ببرد و منافع کشورهایی را هدف قرار دهد که شناور تجاری ایرانی را نمی‌توان صرفاً اقدامی محدود در امتداد جنگ روسیه و اوکراین ارزیابی کرد.

حمله به شناور تجاری ایرانی را نمی‌توان صرفاً اقدامی محدود در امتداد جنگ روسیه و اوکراین ارزیابی کرد. انتخاب هدفی ایرانی در پهنه‌ای دور از خطوط اصلی نبرد نشان می‌دهد که اوکراین می‌خواهد دامنه عملیات خود را از مقابله با روسیه فراتر ببرد و منافع کشورهایی را هدف قرار دهد که شناور تجاری ایرانی را نمی‌توان صرفاً اقدامی محدود در امتداد جنگ روسیه و اوکراین ارزیابی کرد.

حمله به شناور تجاری ایرانی را نمی‌توان صرفاً اقدامی محدود در امتداد جنگ روسیه و اوکراین ارزیابی کرد. انتخاب هدفی ایرانی در پهنه‌ای دور از خطوط اصلی نبرد نشان می‌دهد که اوکراین می‌خواهد دامنه عملیات خود را از مقابله با روسیه فراتر ببرد و منافع کشورهایی را هدف قرار دهد که شناور تجاری ایرانی را نمی‌توان صرفاً اقدامی محدود در امتداد جنگ روسیه و اوکراین ارزیابی کرد.

حمله به شناور تجاری ایرانی را نمی‌توان صرفاً اقدامی محدود در امتداد جنگ روسیه و اوکراین ارزیابی کرد. انتخاب هدفی ایرانی در پهنه‌ای دور از خطوط اصلی نبرد نشان می‌دهد که اوکراین می‌خواهد دامنه عملیات خود را از مقابله با روسیه فراتر ببرد و منافع کشورهایی را هدف قرار دهد که شناور تجاری ایرانی را نمی‌توان صرفاً اقدامی محدود در امتداد جنگ روسیه و اوکراین ارزیابی کرد.

حمله به شناور تجاری ایرانی را نمی‌توان صرفاً اقدامی محدود در امتداد جنگ روسیه و اوکراین ارزیابی کرد. انتخاب هدفی ایرانی در پهنه‌ای دور از خطوط اصلی نبرد نشان می‌دهد که اوکراین می‌خواهد دامنه عملیات خود را از مقابله با روسیه فراتر ببرد و منافع کشورهایی را هدف قرار دهد که شناور تجاری ایرانی را نمی‌توان صرفاً اقدامی محدود در امتداد جنگ روسیه و اوکراین ارزیابی کرد.

حمله به شناور تجاری ایرانی را نمی‌توان صرفاً اقدامی محدود در امتداد جنگ روسیه و اوکراین ارزیابی کرد. انتخاب هدفی ایرانی در پهنه‌ای دور از خطوط اصلی نبرد نشان می‌دهد که اوکراین می‌خواهد دامنه عملیات خود را از مقابله با روسیه فراتر ببرد و منافع کشورهایی را هدف قرار دهد که شناور تجاری ایرانی را نمی‌توان صرفاً اقدامی محدود در امتداد جنگ روسیه و اوکراین ارزیابی کرد.

حمله به شناور تجاری ایرانی را نمی‌توان صرفاً اقدامی محدود در امتداد جنگ روسیه و اوکراین ارزیابی کرد. انتخاب هدفی ایرانی در پهنه‌ای دور از خطوط اصلی نبرد نشان می‌دهد که اوکراین می‌خواهد دامنه عملیات خود را از مقابله با روسیه فراتر ببرد و منافع کشورهایی را هدف قرار دهد که شناور تجاری ایرانی را نمی‌توان صرفاً اقدامی محدود در امتداد جنگ روسیه و اوکراین ارزیابی کرد.

حمله به شناور تجاری ایرانی را نمی‌توان صرفاً اقدامی محدود در امتداد جنگ روسیه و اوکراین ارزیابی کرد. انتخاب هدفی ایرانی در پهنه‌ای دور از خطوط اصلی نبرد نشان می‌دهد که اوکراین می‌خواهد دامنه عملیات خود را از مقابله با روسیه فراتر ببرد و منافع کشورهایی را هدف قرار دهد که شناور تجاری ایرانی را نمی‌توان صرفاً اقدامی محدود در امتداد جنگ روسیه و اوکراین ارزیابی کرد.

حمله به شناور تجاری ایرانی را نمی‌توان صرفاً اقدامی محدود در امتداد جنگ روسیه و اوکراین ارزیابی کرد. انتخاب هدفی ایرانی در پهنه‌ای دور از خطوط اصلی نبرد نشان می‌دهد که اوکراین می‌خواهد دامنه عملیات خود را از مقابله با روسیه فراتر ببرد و منافع کشورهایی را هدف قرار دهد که شناور تجاری ایرانی را نمی‌توان صرفاً اقدامی محدود در امتداد جنگ روسیه و اوکراین ارزیابی کرد.

حمله به شناور تجاری ایرانی را نمی‌توان صرفاً اقدامی محدود در امتداد جنگ روسیه و اوکراین ارزیابی کرد. انتخاب هدفی ایرانی در پهنه‌ای دور از خطوط اصلی نبرد نشان می‌دهد که اوکراین می‌خواهد دامنه عملیات خود را از مقابله با روسیه فراتر ببرد و منافع کشورهایی را هدف قرار دهد که شناور تجاری ایرانی را نمی‌توان صرفاً اقدامی محدود در امتداد جنگ روسیه و اوکراین ارزیابی کرد.

حمله به شناور تجاری ایرانی را نمی‌توان صرفاً اقدامی محدود در امتداد جنگ روسیه و اوکراین ارزیابی کرد. انتخاب هدفی ایرانی در پهنه‌ای دور از خطوط اصلی نبرد نشان می‌دهد که اوکراین می‌خواهد دامنه عملیات خود را از مقابله با روسیه فراتر ببرد و منافع کشورهایی را هدف قرار دهد که شناور تجاری ایرانی را نمی‌توان صرفاً اقدامی محدود در امتداد جنگ روسیه و اوکراین ارزیابی کرد.

حمله به شناور تجاری ایرانی را نمی‌توان صرفاً اقدامی محدود در امتداد جنگ روسیه و اوکراین ارزیابی کرد. انتخاب هدفی ایرانی در پهنه‌ای دور از خطوط اصلی نبرد نشان می‌دهد که اوکراین می‌خواهد دامنه عملیات خود را از مقابله با روسیه فراتر ببرد و منافع کشورهایی را هدف قرار دهد که شناور تجاری ایرانی را نمی‌توان صرفاً اقدامی محدود در امتداد جنگ روسیه و اوکراین ارزیابی کرد.

حمله به شناور تجاری ایرانی را نمی‌توان صرفاً اقدامی محدود در امتداد جنگ روسیه و اوکراین ارزیابی کرد. انتخاب هدفی ایرانی در پهنه‌ای دور از خطوط اصلی نبرد نشان می‌دهد که اوکراین می‌خواهد دامنه عملیات خود را از مقابله با روسیه فراتر ببرد و منافع کشورهایی را هدف قرار دهد که شناور تجاری ایرانی را نمی‌توان صرفاً اقدامی محدود در امتداد جنگ روسیه و اوکراین ارزیابی کرد.

حمله به شناور تجاری ایرانی را نمی‌توان صرفاً اقدامی محدود در امتداد جنگ روسیه و اوکراین ارزیابی کرد. انتخاب هدفی ایرانی در پهنه‌ای دور از خطوط اصلی نبرد نشان می‌دهد که اوکراین می‌خواهد دامنه عملیات خود را از مقابله با روسیه فراتر ببرد و منافع کشورهایی را هدف قرار دهد که شناور تجاری ایرانی را نمی‌توان صرفاً اقدامی محدود در امتداد جنگ روسیه و اوکراین ارزیابی کرد.

حمله به شناور تجاری ایرانی را نمی‌توان صرفاً اقدامی محدود در امتداد جنگ روسیه و اوکراین ارزیابی کرد. انتخاب هدفی ایرانی در پهنه‌ای دور از خطوط اصلی نبرد نشان می‌دهد که اوکراین می‌خواهد دامنه عملیات خود را از مقابله با روسیه فراتر ببرد و منافع کشورهایی را هدف قرار دهد که شناور تجاری ایرانی را نمی‌توان صرفاً اقدامی محدود در امتداد جنگ روسیه و اوکراین ارزیابی کرد.

حمله به شناور تجاری ایرانی را نمی‌توان صرفاً اقدامی محدود در امتداد جنگ روسیه و اوکراین ارزیابی کرد. انتخاب هدفی ایرانی در پهنه‌ای دور از خطوط اصلی نبرد نشان می‌دهد که اوکراین می‌خواهد دامنه عملیات خود را از مقابله با روسیه فراتر ببرد و منافع کشورهایی را هدف قرار دهد که شناور تجاری ایرانی را نمی‌توان صرفاً اقدامی محدود در امتداد جنگ روسیه و اوکراین ارزیابی کرد.

حمله به شناور تجاری ایرانی را نمی‌توان صرفاً اقدامی محدود در امتداد جنگ روسیه و اوکراین ارزیابی کرد. انتخاب هدفی ایرانی در پهنه‌ای دور از خطوط اصلی نبرد نشان می‌دهد که اوکراین می‌خواهد دامنه عملیات خود را از مقابله با روسیه فراتر ببرد و منافع کشورهایی را هدف قرار دهد که شناور تجاری ایرانی را نمی‌توان صرفاً اقدامی محدود در امتداد جنگ روسیه و اوکراین ارزیابی کرد.

حمله به شناور تجاری ایرانی را نمی‌توان صرفاً اقدامی محدود در امتداد جنگ روسیه و اوکراین ارزیابی کرد. انتخاب هدفی ایرانی در پهنه‌ای دور از خطوط اصلی نبرد نشان می‌دهد که اوکراین می‌خواهد دامنه عملیات خود را از مقابله با روسیه فراتر ببرد و منافع کشورهایی را هدف قرار دهد که شناور تجاری ایرانی را نمی‌توان صرفاً اقدامی محدود در امتداد جنگ روسیه و اوکراین ارزیابی کرد.

حمله به شناور تجاری ایرانی را نمی‌توان صرفاً اقدامی محدود در امتداد جنگ روسیه و اوکراین ارزیابی کرد. انتخاب هدفی ایرانی در پهنه‌ای دور از خطوط اصلی نبرد نشان می‌دهد که اوکراین می‌خواهد دامنه عملیات خود را از مقابله با روسیه فراتر ببرد و منافع کشورهایی را هدف قرار دهد که شناور تجاری ایرانی را نمی‌توان صرفاً اقدامی محدود در امتداد جنگ روسیه و اوکراین ارزیابی کرد.

حمله به شناور تجاری ایرانی را نمی‌توان صرفاً اقدامی محدود در امتداد جنگ روسیه و اوکراین ارزیابی کرد. انتخاب هدفی ایرانی در پهنه‌ای دور از خطوط اصلی نبرد نشان می‌دهد که اوکراین می‌خواهد دامنه عملیات خود را از مقابله با روسیه فراتر ببرد و منافع کشورهایی را هدف قرار دهد که شناور تجاری ایرانی را نمی‌توان صرفاً اقدامی محدود در امتداد جنگ روسیه و اوکراین ارزیابی کرد.

حمله به شناور تجاری ایرانی را نمی‌توان صرفاً اقدامی محدود در امتداد جنگ روسیه و اوکراین ارزیابی کرد. انتخاب هدفی ایرانی در پهنه‌ای دور از خطوط اصلی نبرد نشان می‌دهد که اوکراین می‌خواهد دامنه عملیات خود را از مقابله با روسیه فراتر ببرد و منافع کشورهایی را هدف قرار دهد که شناور تجاری ایرانی را نمی‌توان صرفاً اقدامی محدود در امتداد جنگ روسیه و اوکراین ارزیابی کرد.

دهد که آن‌ها را در جبهه مقابل خود تعریف می‌کند. نخستین هدف کی‌یف را باید در راهبرد گسترش حملات دوربرد جست‌وجو کرد. اوکراین در ماه‌های اخیر تلاش کرده است مسیرهای حمل‌ونقل، پاندر و شبکه‌های لجستیکی مرتبط با روسیه را حتی در مناطق دور از جبهه هدف قرار دهد. ورود به دریای خزر نیز این پیام را منتقل می‌کند که کی‌یف قصد دارد هیچ مسیر ارتباطی با روسیه را از تیررس

عملیات خود خارج ن‌دانند. با این حال، هدف قرار دادن شناوری با پرچم و خدمه ایرانی نشان می‌دهد که این اقدام افزون بر فشار بر مسکو، حامل پیامی مستقیم برای تهران نیز بوده است.

یکی از مهم‌ترین اهداف این عملیات، افزایش هزینه روابط ایران و روسیه به شمار می‌رود. تهران و مسکو طی سال‌های گذشته همکاری‌های سیاسی، اقتصادی، امنیتی و ترانزیتی خود را گسترش داده‌اند و دریای خزر نیز یکی از حلقه‌های اصلی ارتباط میان دو کشور را تشکیل می‌دهد. کی‌یف تقلاً می‌کند با تهدید منافع تجاری ایران، تهران را تحت فشار قرار دهد تا در سطح مناسبات خود با روسیه تجدیدنظر کند و ادامه این همکاری را با هزینه‌های امنیتی همراه ببیند.

این محاسبه، شناخت نادرستی از رفتار ایران را آشکار می‌کند. تجربه دهه‌های گذشته نشان داده است که تهدید مستقیم و فشار خارجی، تهران را به عقب‌نشینی راهبردی وادار نمی‌کند بلکه انگیزه ایران را برای تقویت بازدارندگی و تعمیق همکاری با شرکای خود افزایش می‌دهد. بر همین اساس، حمله اوکراین می‌تواند برخلاف هدف طراحان آن، به هماهنگی بیشتر تهران و مسکو برای حفاظت از کشتیرانی، تبادل اطلاعات و مقابله با تهدیدهای پهبادی در دریای خزر منجر شود.

هزینه‌های یک ماجراجویی پرخطر؛ از انزوای کی‌یف در خزر تا تقویت همکاری‌های ضدتهدید

نخستین پیامد این تعرض، افزایش هزینه حقوقی و سیاسی اوکراین خواهد بود. حمله به شناور تجاری ایران و شهادت یکی از خدمه آن، روایت کی‌یف درباره پایبندی به قواعد بین‌المللی را با تناقضی جدی روبه‌رو می‌کند، زیرا اوکراین

به‌خودی‌خود نشان می‌دهد چه حجم بزرگی از منابع ارزی کشور از مسیرهایی عبور می‌کند که بیرون از شبکه رسمی بانکی تعریف شده‌اند. حتی اگر بپذیریم همه این رقم دچار انحراف نشده و بخشی از آن در روند عادی جابه‌جایی بوده، باز هم نقش تمرکز چنین حجمی از ارز در دست حلقه‌های واسط، یک هشدار جدی برای هر نظام ارزی است.

نگرانی اصلی اما آنجاست که از دل همین رقم، حدود ۱٫۶ میلیارد دلار سوءاستفاده‌شده گزارش می‌شود. در اقتصادی که هر خبر از کاهش عرضه ارز می‌تواند قیمت را در بازار تکان دهد، ۱٫۶ میلیارد دلار، فقط یک پرونده مالی نیست. این رقم می‌تواند واردات را معطل کند، عطش بازار آزاد را بالا

ببرد، انتظارات تورمی را تحریک کند و به فعال اقتصادی این پیام را بدهد که دسترسی به ارز، نه تابع برنامه‌ریزی، بلکه اسیر گره‌های پنهان است.

با چک‌های کم‌جان نمی‌شود ارز کشور را صیانت کرد

یکی از گزاره‌های کلیدی در اظهارات خدایان، نقد صریح او به نوع تضمین‌گیری از تراستی‌هاست. همین نکته، شاید یکی از مهم‌ترین سرخ‌ها برای فهم عمق مسئله باشد. در اقتصاد حرفه‌ای، وقتی میلیارد‌ها دلار یا حتی ده‌ها میلیون دلار از منابع ملی در اختیار یک کارگزار قرار می‌گیرد، تضمین باید شفاف، سنگین، نقدشونده و فوری‌الوصول باشد. اگر سازوکارها شل باشد و با ابزارهای حقوقی کم‌رقم از کنار چنین ریسکی عبور شود، نتیجه از پیش معلوم است: تخلف اگر رخ دهد، جبران آن با هزینه بالا و تأخیر طولانی همراه خواهد بود.

بانک مرکزی در این معادله چه کرد و چه نکرد؟

یکی از مهم‌ترین لایه‌های این پرونده، پرسش از نقش بانک مرکزی است. نهاد ناظر ارزی، اگر قرار است مسئول ثبات بازار و صیانت از منابع باشد، نمی‌تواند فقط در مقام ثبت‌کننده اطلاعات یا ناظر پس از بحران ظاهر شود. انتظار از بانک مرکزی این است که پیش از تبدیل‌شدن یک تأخیر به بحران، هشدار بدهد؛ پیش از انباشته‌شدن ریسک، محدودیت بگذارد؛ و پیش از فرار منابع، مسیر را ببندد.

بازار ارز فقط از کمبود دلار نمی‌ترسد؛ از بی‌اعتمادی

برای توجیه عملیات خود تاکنون شواهد مستقل و قابل راستی‌آزمایی درباره ماهیت نظامی کشتی ایرانی ارائه نکرده است.

واکنش رسمی ایران و محکومیت این اقدام از سوی کشورهای مجاور خزر از قیبل ترکمنستان نیز نشان داد که کشورهای ساحلی حاضر نیستند دریای خزر را به میدان عملیات یک بازیگر غیرساحلی تبدیل کنند. ادامه این مسیر می‌تواند جایگاه اوکراین را در میان کشورهای منطقه تضعیف و آن را به عامل ورود ناامنی به یکی از

باثبات‌ترین پهنه‌های اوراسیا تبدیل کند. پیامد دوم متوجه حامیان اروپایی کی‌یف خواهد بود. دولت‌های اروپایی که حمایت از اوکراین را با دفاع از حاکمیت کشورها و نظم بین‌المللی توجیه می‌کنند، اکنون باید درباره حمله به یک شناور تجاری و کشته‌شدن ملوان ایرانی پاسخ دهند. تماس عراقچی با کایا کالاس و تأکید او بر بی‌پاسخ‌نماندن این اقدام، اتحادیه اروپا را در برابر مسئولیتی سیاسی قرار داده است، زیرا سکوت یا حمایت از کی‌یف می‌تواند اعتبار ادعاهای حقوقی اروپا را تضعیف کند. اوکراین با این اقدام، به‌جای جلب حمایت بیشتر، متحدان خود را درگیر دفاع از عملیاتی کرده است که احتمالاً هزینه دیپلماتیک آن از دستاورد نظامی محدودش بیشتر خواهد شد.

این حمله می‌تواند از نظر راهبردی نیز نتیجه‌ای معکوس برای کی‌یف و طراحان فشار علیه ایران ایجاد کند. هدف قرار دادن منافع ایران به‌جای ایجاد فاصله میان تهران و مسکو، زمینه هماهنگی بیشتر دو کشور در حوزه اطلاعات دریایی، مقابله با پهنه‌ها و حفاظت از مسیرهای تجاری را فراهم می‌کند.

هم‌زمان، نگرانی مشترک کشورهای ساحلی از ورود جنگ به دریای خزر می‌تواند همکاری‌های امنیتی منطقه را تقویت کند و فضای عملیاتی اوکراین را محدودتر سازد. در چنین شرایطی، عملیاتی که برای ضربه‌زدن به پیوند ایران و روسیه طراحی شده است، ممکن است همان پیوند را عمیق‌تر کند و سازوکارهای بازدارنده تازه‌ای را علیه کی‌یف به وجود آورد.

در نهایت، تعرض به کشتی ایران می‌تواند اوکراین را وارد رویارویی غیرضروری با کشوری کند که تاکنون خود را طرف مستقیم جنگ روسیه و اوکراین تعریف نکرده بود. کی‌یف با گسترش بی‌ضابطه میدان جنگ، تعداد مخالفان خود را افزایش می‌دهد، منابع متحدانش را درگیر جبهه‌های تازه می‌کند و اعتبار سیاسی خود را در میان دولت‌های مستقل کاهش می‌دهد.

تجربه پروژه‌های پیشین دشمنان ایران نیز نشان داده است که فشار، تحریم و تهدید نتوانسته است تهران را به تغییر راهبردی وادار کند؛ ازاین‌رو، این ماجراجویی نیز به‌جای تضعیف ایران می‌تواند به انزوای بیشتر اوکراین، افزایش هزینه‌های حامیان آن و تقویت همکاری‌های منطقه‌ای علیه مداخله‌گر خارجی منجر شود.

تراستی‌ها چگونه بازار ارز ایران را به گروگان گرفتند؟

هم می‌ترسد

اثر ماجرای تراستی‌ها فقط در عدد و نرخ خلاصه نمی‌شود. بازار ارز به‌شدت به اعتماد، پیش‌بینی‌پذیری و نظم واکنش نشان می‌دهد. وقتی فعال اقتصادی احساس کند پشت صحنه تأمین ارز، شبکه‌ای از روابط مبهم، تأخیرهای توضیح‌ن داده‌شده و واسطه‌های کم‌پاسخ‌گو وجود دارد، طبیعی است که رفتار احتیاطی‌اش بیشتر شود. این رفتار احتیاطی یعنی تقاضای بیشتر برای پوشش ریسک، یعنی فشار افزوده بر بازار و یعنی دشوارتر شدن کار سیاست‌گذار.

برخورد قضایی لازم است، اما درمان کافی نیست

طبیعی است که در چنین پرونده‌هایی افکار عمومی اول از همه سراغ نام متهمان، تعداد بازداشت‌ها، توقیف اموال و احکام قضایی برود. این بخش مهم است و باید هم پیگیری شود. اما اگر همه تمرکز به همان‌جا محدود شود، مسئله اصلی از دست می‌رود. برخورد قضایی، انتهای زنجیره است؛ در حالی که اقتصاد نیاز دارد ابتدای زنجیره را اصلاح کند.

یعنی چه؟ یعنی تا زمانی که نظام انتخاب و رتبه‌بندی کارگزاران شفاف نشود، تا وقتی تضمین سنگین و مؤثر اجباری نشود، تا وقتی سقف ریسک هر واسطه محدود نشود، تا وقتی داده‌ها برخط و یکپارچه نشود و تا وقتی بانک مرکزی مسئولیت مستقیم و بی‌تعارف نظارت را نپذیرد، این پرونده می‌تواند با بازیگرانی تازه و در قالبی تازه تکرار شود. اقتصاد ایران امروز بیش از هر زمان دیگری به کاهش نقاط کور ارزی نیاز دارد. بازار ارز را نمی‌شود فقط با تزریق مقطعی، برخورد موردی و جابه‌جایی متهمان از این اتاق به آن اتاق آرام کرد. ثبات ارزی از دل شفافیت، انضباط، رصد

لحظه‌ای و پاسخ‌گویی بیرون می‌آید.

مسئله، خیانت چند نفر نیست، ضعف یک سازوکار است

ماجرای تراستی‌ها را اگر فقط در حد یک گزارش قضایی یا چند جمله هشدارآمیز تقلیل دهیم، مهم‌ترین پیام آن را از دست داده‌ایم. پیام اصلی این است که در یکی از حساس‌ترین بخش‌های اقتصاد ایران، یک حفره ساختاری شکل گرفته بود؛ حفره‌ای که اجازه داد بخشی از منابع ارزی کشور در فضای مبهم، کم‌شفاف و پرریسک جابه‌جا شود و بخشی از آن هم در همان تاریکی متوقف بماند یا منحرف شود.

این ماجرا، پیش از آنکه درباره چند متهم باشد، درباره ضعف یک سازوکار است؛ سازوکاری که هم به تحریم باخته، هم به پراکندگی نهادهی، هم به ضعف نظارت و به عادت خطرناک اداره بحران با راه‌حل‌های موقت. اگر قرار باشد از دل این پرونده یک هشدار جدی برای سیاست‌گذار بیرون بیاید، آن هشدار روشن است: اقتصاد ایران دیگر تاب اداره ارزی با اتکا به حلقه‌های مبهم و سازوکارهای کم‌پاسخ‌گو را ندارد. و اگر این هشدار جدی گرفته نشود، بحران بعدی شاید نه در گزارش‌های قضایی، که در جهش بعدی قیمت‌ها، کمبود بعدی کالاها و فرسایش بیشتر اعتماد عمومی خودش را نشان دهد.

عضو کمیسیون اقتصادی مجلس، با بیان اینکه شرکت‌های تراستی معمولاً توسط دبیرخانه شورای امنیت ملی انتخاب می‌شدند، گفت: اگر در این پرونده اتفاقی رخ داده باشد، دبیرخانه شورای عالی امنیت ملی هم باید پاسخگو باشد که چرا اجازه داده خریداران نفت پول را به حساب این افراد واریز کنند، اما آن‌ها منابع را به حساب بانک مرکزی منتقل نکرده‌اند.

جعفر قادری در گفت‌وگو با خبرنگار ایلنا، درباره اظهارات اخیر رئیس سازمان بازرسی کل کشور مبنی بر باقی ماندن ۹۴ میلیارد یورو تعهد ارزی رفع‌نشده در اختیار تراستی‌ها و دلایل شکل‌گیری این وضعیت، گفت: فروش نفت از سوی شرکت‌هایی انجام می‌شد که توسط وزارت نفت انتخاب می‌شدند؛ زیرا هر کسی امکان فروش نفت نداشت و هر اقدامی با اطلاع وزارت نفت بود و طبیعی بود اطلاعات مربوط به خریداران نفت کاملاً محرمانه باقی می‌ماند و به کسی منتقل نمی‌شد.

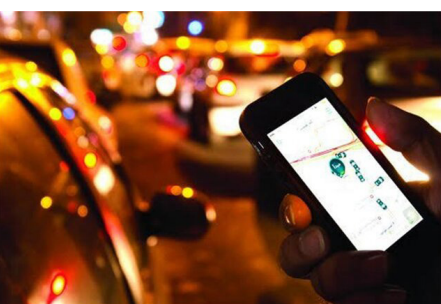
این عضو کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی خاطرنشان کرد: شرکت‌هایی که قرار بود کار تراستی را انجام دهند، معمولاً در همان مقطع آغاز فعالیت توسط دبیرخانه شورای عالی امنیت ملی انتخاب می‌شدند. بانک مرکزی هیچ اطلاعی از وضعیت تراستی‌ها نداشت و صرفاً شماره‌حساب‌های بانک مرکزی از طریق دبیرخانه شورای عالی امنیت ملی در اختیار تراستی‌ها قرار می‌گرفت تا خریداران نفت، پول را به این حساب‌ها واریز کنند. این افراد هم باید پول‌ها را به حساب بانک مرکزی واریز می‌کردند.

وی تأکید کرد: به دلیل وجود شرایط تحریمی نباید اطلاعات مربوط به تراستی‌ها در اختیار دستگاه‌های دیگر قرار می‌گرفت و اگر در اینجا اتفاقی افتاده باشد، به هر حال دبیرخانه شورای عالی امنیت ملی هم باید پاسخگو باشد که چرا به مجموعه‌هایی که مورد اعتماد نبودند اجازه داده خریداران نفت، پول را به حساب این افراد واریز کنند، اما آن‌ها پول‌ها را به حساب بانک مرکزی واریز نکرده‌اند.

قادری گفت: بحث‌های زیادی پیرامون تراستی‌ها وجود دارد و در حال حاضر توپ در زمین مجموعه‌هایی است که

عضو کمیسیون اقتصادی مجلس :

تراستی‌های بدهکار باید به مردم معرفی شوند

این‌ها را تأیید کرده‌اند. درباره این پرونده هم در حال حاضر اطلاعات بیشتری در اختیار نداریم و هر زمان هم که سوال می‌کردیم می‌گفتند اطلاعات مربوط به تراستی‌ها به دلیل تحریم‌ها محرمانه است و امکان ارائه جزئیات وجود ندارد. وی در پاسخ به اینکه مبنای اعتماد به این افراد چه بوده است، عنوان کرد: من نمی‌دانم، آن‌هایی که این تراستی‌ها را معرفی کرده‌اند باید پاسخگو باشند.

این عضو کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی درباره این که چقدر ضرورت دارد که علاوه بر خود تراستی‌ها که پول را بازنگردانده‌اند، مسئولانی که به آن‌ها اعتماد کرده‌اند هم پاسخگو باشند، بیان کرد: قطعاً کسانی که به این‌ها اعتماد کردند باید پاسخگو باشند.

وی در پاسخ به این‌که تکلیف این پول‌ها و سرمایه کشور چه می‌شود، گفت: باید از ابزارها و اهرم‌های بین‌المللی استفاده کرد و این افراد را به کشور بازگرداند تا در برابر قانون پاسخگو باشند و اموال و سرمایه‌های متعلق به کشور هم از مسیرهای حقوقی و قضایی به بیت‌المال بازگردانده شود.

قادری درباره این که اکنون جامعه نسبت به این موضوع بسیار حساس شده است. چقدر ضرورت دارد که دستگاه‌های نظارتی مانند ماجرای برخورد با ابریده‌کاران بانکی این افراد را معرفی کنند، اظهار داشت: باید هم این افراد معرفی شوند و هم نسبت به موضوع پیگیری‌های لازم انجام شود.

جبران مهمات آمریکایی‌ها تا ۲۰۳۰ طول میکشد / رشد سهام شرکتهای نظامی

هم‌زمان با انتشار گزارش مالی اخیر خود، پیش‌بینی درآمد و سود سالانه‌اش را افزایش داد و از رشد قابل توجه تولید موشک‌های JASSM و PrSM، PAC ۳-THAAD، خبر داد. این شرکت اعلام کرده است که حجم سفارش‌های معوق آن به حدود ۳۳۰ میلیارد دلار رسیده که بالاترین سطح در تاریخ این شرکت محسوب می‌شود و بخش مهمی از آن به سفارش‌های جدید پنتاگون برای جایگزینی تسلیحات مصرف‌شده اختصاص دارد. واکنش بازار سرمایه نیز بیانگر انتظارات از افزایش تولید تسلیحات است؛ به‌طوری که سهام لاکهید مارتین پس از انتشار این گزارش‌ها و اعلام برنامه افزایش تولید، در مجموع حدود ۲۱ درصد رشد کرد. تحلیلگران این رشد را ناشی از افزایش سفارش‌های وزارت دفاع آمریکا، گسترش تولید موشک‌های راهبردی و چشم‌انداز تداوم تقاضای بالا برای تسلیحات پیشرفته ارزیابی می‌کنند.

کارشناسان معتقدند نتایج این گزارش نشان می‌دهد که برخلاف تصور رایج، بازسازی ذخایر تسلیحاتی آمریکا پس از جنگ با ایران فرآیندی کوتاه‌مدت نیست و حتی با تخصیص بودجه‌های سنگین نیز محدودیت ظرفیت تولید، زنجیره تأمین و زمان ساخت، مانع از جایگزینی سریع موشک‌ها و سامانه‌های دفاعی خواهد شد. از این رو، توان بازدارندگی و آمادگی عملیاتی آمریکا در سایر مناطق حساس جهان، به‌ویژه شرق آسیا و اقیانوس آرام، در سال‌های آینده همچنان تحت تأثیر روند کند بازسازی این ذخایر قرار خواهد داشت.

نیکزاد:

افزایش قیمت بنزین منتفی است

نایب‌رئیس مجلس با بیان اینکه دولت موضوع تصمیم‌گیری درباره بنزین را به پورمحمدی محول